

Conceptbeleidsplan Bescherming & Opvang 2026 - 2033

Herstel de verbinding

Ons kenmerk	DOC-25010469
Versie	Definitief
Datum	22 april 2025
Contactpersoon	Sonja Hartkamp en Layla Kramer
E-mail	s.hartkamp@regiogv.nl l.kramer@regiogv.nl

INHOUD

VOORWOORD

INLEIDING	1
Welke wettelijke taken behoren tot dit beleidskader?	1
Waarom een regionaal beleidsplan?	1
Hoe is dit beleidsplan tot stand gekomen?	1
Hoe is dit beleidsplan opgebouwd?	2
Uitvoeringsprogramma's	2
 BELEIDSKADER 2026 - 2033	 3
Maatschappelijke ontwikkelingen	4
Beleidsvisie: 'Herstel de verbinding'	10
Beleidsuitgangspunten	10
Beleidsdoelen	13
 BELEIDSPROGRAMMALIJNEN	 15
Programmalijn 1 - Preventie en perspectief	16
Programmalijn 2 - Beschermd en veilig thuis wonen	21
Programmalijn 3 - Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid	30
 REGIONALE SAMENWERKING	 36
Samenkracht!	36
Samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners verstevigen	36
Domeinoverstijgende samenwerking	36
Bestuur	37
Gezamenlijke beleidsuitvoering	37
Gezamenlijke inkoop en contractbeheer	38
Voorgenomen fusie Wijdemeren-Hilversum	38
 FINANCIËN 2026 – 2033	 39
Begroting	39
Sturing	40
Risico's	40
Reserve	41
Financiële ontwikkelingen	41

BIJLAGEN

43

Bijlage 1 - Achtergrondinformatie maatschappelijke ontwikkelingen

44

Bijlage 2 - Deelname Eemnes

51

VOORWOORD

In onze regio streven we naar een samenleving waarin iedereen zich veilig voelt en waarin iedereen mee kan doen. De meeste inwoners vinden hun weg op eigen kracht, maar sommige mensen hebben tijdelijk bescherming en opvang nodig. Dit geldt bijvoorbeeld voor mensen die na een heftige gebeurtenis of ontwrichtende situatie steun kunnen gebruiken. Maar ook voor inwoners die kampen met een verslaving, met psychische problematiek, die geen huis hebben of te maken hebben met huiselijk geweld of kindermishandeling. Als gemeenten in de regio Gooi en Vechtstreek hebben we de verantwoordelijkheid om deze inwoners niet alleen op te vangen, maar ook perspectief te bieden op herstel en een toekomst waarin zij weer de regie over hun leven kunnen nemen. Dit beleidsplan Bescherming & Opvang Gooi en Vechtstreek is een gezamenlijke inspanning van de gemeenten Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren. Het is tot stand gekomen in nauwe samenwerking met ervaringsdeskundigen, inwoners, cliëntvertegenwoordigers, adviesraden sociaal domein, zorg- en welzijnsorganisaties, Veilig Thuis, politie, woningcorporaties en het Zorg- en Veiligheidshuis. We bouwen hiermee voort op de samenwerking die we de afgelopen jaren hebben opgezet. Herstel staat centraal in ons beleid. Herstel gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende ervaring, met een aandoening,

beperking of kwetsbaarheid waarbij eigen mogelijkheden en eigen kracht centraal staan. Zo krijgen inwoners hoop, perspectief en kunnen zij zich (opnieuw) verbinden met zichzelf, anderen en de samenleving. Dat betekent dat we niet alleen zorgen voor bescherming en opvang, maar ook werken aan structurele oplossingen. We willen mensen helpen om hun kracht terug te vinden en hen ondersteunen bij het opbouwen van een stabiele toekomst. Het is voor ons belangrijk dat inwoners weten: er is altijd een luisterend oor. Niemand hoeft er alleen voor te staan. Alleen samen, met professionals, ervaringsdeskundigen en inwoners, kunnen we ervoor zorgen dat mensen weer perspectief zien en kracht vinden om verder te gaan. Wij zijn dankbaar voor de inzet van alle mensen die zich dagelijks inspannen voor de bescherming en opvang van onze inwoners. Dankzij hun toewijding en professionaliteit kunnen we samen het verschil maken. Met dit plan zetten we opnieuw een belangrijke stap richting een regio waarin iedereen de ondersteuning krijgt die nodig is om weer mee te kunnen doen. Omdat niemand van ons onkwetsbaar is.

Met vriendelijke groet, namens alle
portefeuillehouders Bescherming & Opvang,

Barbara Boudewijnse & Gerben van Voorden
Coördinerend wethouders Bescherming &
Opvang regio Gooi en Vechtstreek

INLEIDING

Dit beleidsplan is opgesteld voor inwoners die zich (tijdelijk) in een kwetsbare positie bevinden, maatschappelijk zijn uitgevallen/of dreigen uit te vallen. De draaglast van problemen en tegenslagen kan (te) groot zijn voor de beschikbare draagkracht. Door die disbalans worden zij bedreigd met tijdelijke of langdurige maatschappelijke uitval of sociale uitsluiting. Hierbij spelen stigma en zelfstigma een belangrijke rol. Het gaat veelal om inwoners die (tijdelijk) niet in eigen bestaansvoorwaarden kunnen voorzien, zoals huisvesting, inkomen, sociale contacten, mentale weerbaarheid en zelfverzorging. Vaak spelen er problemen op meerdere leefgebieden. Denk aan een combinatie van schulden, sociaal isolement, psychische problemen, geweld in een afhankelijkheidsrelatie, verwaarlozing, verslaving, vervuiling, dakloosheid en/of overlast.

Welke wettelijke taken behoren tot dit beleidskader?

Bescherming & Opvang omvat de openbare geestelijke gezondheidszorg, verslavingspreventie en ondersteuning van mensen met verslavingsproblematiek, de aanpak van huiselijk geweld, beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang. Gemeenten zijn sinds 2007 verantwoordelijk voor genoemde taken vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning, waarbij alleen beschermd wonen (pas) sinds 2015 als extra taak werd toegevoegd. Per 2015 kwam daar de bestrijding van kindermishandeling, vanuit de Jeugdwet, bij en werd ook deze taak ondergebracht bij Bescherming & Opvang.

Waarom een regionaal beleidsplan?

Het Rijk verwacht van regiogemeenten dat zij gezamenlijk het beleid en de voorzieningen op het terrein van Bescherming & Opvang vormgeven. Het gaat hierbij om specialistische voorzieningen, die om duurzaam vormgegeven te kunnen worden om een regionale schaal vragen. Blaricum, Eemnes, Gooise Meren, Hilversum, Huizen, Laren en Wijdmeren¹ kwamen in 2017 als één van de eerste gemeenten in het land tegemoet aan de verplichting van het Rijk tot gemeentelijke samenwerking. Hieruit kwam het [Beleidsplan Bescherming en Opvang 2017 – 2020](#) tot stand en wordt de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid gezamenlijk vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Regio Gooi en Vechtstreek uitgevoerd. Sindsdien wordt er voortgebouwd op dit plan, eerst met het tweede [beleidsplan 2022 – 2025](#) en zoals dit derde beleidsplan 2026 – 2033 dat ook weer doet. Er staat dan ook een stevige regionale basis.

Hoe is dit beleidsplan tot stand gekomen?

Dit beleidsplan is het resultaat van een intensieve ambtelijke en bestuurlijke samenwerking tussen gemeenten en Regio Gooi en Vechtstreek. Gemeenten en Regio hebben dit in nauwe afstemming met inwoners met ervaringskennis en maatschappelijke partners² bereikt. Dat er een derde beleidsplan ligt, dat grotendeels op de vorige twee plannen voortbouwt, is een teken van goed werkend beleid. Het vertrouwen, van gemeenten, inwoners (met ervaringskennis) en maatschappelijke partners, in de

¹ Wijdmeren gaat fuseren met Hilversum ingaande 1 januari 2027 (ambtelijk per 2026). Weesp heeft in 2022 de regio verlaten, vanwege een fusie met Amsterdam.

² Zorgpartners Arkin/Jellinek, Blijf Groep, GGz Centraal, Kwintes + Leger des Heils en andere relevante maatschappelijke partners zoals de woningcorporaties, politie, Zorg en Veiligheidshuis, Veilig Thuis, Zorgkantoor Zilveren kruis, GGD, MEE en HVO Querido.

werking van dit beleid is dusdanig groot dat besloten is om dit derde plan voor acht jaar vast te stellen³.

Hoe is dit beleidsplan opgebouwd?

Het beleidsplan bestaat uit vijf delen:

Deel 1 Beleidskader 2026 - 2033

Deel 2 Beleidsprogrammaliijnen

Deel 3 Regionale samenwerking

Deel 4 Financiën 2026 - 2033

Deel 5 Bijlagen

Het eerste deel bevat een uitwerking van de maatschappelijke ontwikkelingen, beleidsvisie, beleidsuitgangspunten en algemene beleidsdoelen. Het tweede deel bevat de specifieke doelen binnen de drie programmalijnen: 1) preventie en perspectief, 2) beschermd en veilig (thuis) wonen, 3) dienstverlening vanuit een integrale benadering. Om de diverse doelen te kunnen realiseren is regionale samenwerking noodzakelijk, waar deze samenwerking uit bestaat en vorm heeft gekregen staat in het derde deel. In het vierde deel staan de financiële kaders. Tot slot zijn in deel vijf de bijlagen opgenomen, waarin onder andere de deelname van Eemnes staat uitgewerkt per programmalijn.

Uitvoeringsprogramma's

Omdat dit beleidsplan een langere looptijd kent dan voorgaande plannen, wordt er aanvullend gewerkt met uitvoeringsprogramma's. Gedurende de looptijd van dit beleidsplan zullen er twee uitvoeringsprogramma's worden opgeleverd. Hierin staan de concrete maatregelen die gemeenten treffen om de doelen uit dit plan te realiseren.

Het eerste uitvoeringsprogramma zal per 2026 van kracht zijn, voor de periode t/m 2029. Het tweede programma zal in 2029 opgesteld worden, ten behoeve van de periode 2030 – 2033.

Colleges stellen de uitvoeringsprogramma's vast.

³ [Startnotitie Bescherming en Opvang 2026-2033](#)

BELEIDSKADER 2026 - 2033

Maatschappelijke ontwikkelingen

In deze paragraaf worden de relevante maatschappelijke ontwikkelingen weergegeven. Al deze ontwikkelingen brengen opgaven met zich mee en zijn relevant voor dit beleidsterrein.

Om de leesbaarheid te vergroten is gekozen voor een korte weergave van de verschillende ontwikkelingen. Deze weergave kent een standaard opbouw, te beginnen met de landelijke situatie, de betekenis hiervan voor onze regio en welke opgaven gemeenten zien voor zichzelf.

Doordecentralisatie

Op dit moment zijn de centrumgemeenten nog altijd financieel verantwoordelijk voor de wettelijke taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang⁴. De invoering van het Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen⁵, met tegelijkertijd de invoering van het objectief verdeelmodel, is een paar keer uitgesteld en ook nu is er nog geen besluit genomen over de invoering daarvan. De doordecentralisatie betreffende de maatschappelijke opvang zal daarmee ook tot nader orde uitgesteld worden. In het hoofdstuk 'Financiën 2026 – 2033' leest u meer.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten in Gooi en Vechtstreek continueren de huidige samenwerking waarbij zij ook nu al samen invulling geven aan de verantwoordelijkheid voor onder andere de bovengenoemde wettelijke taken beschermd wonen en maatschappelijke opvang, via de Gemeenschappelijke Regeling.

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

Gemeenten zijn circa tien jaar bezig met de beweging 'van beschermd wonen naar beschermd thuis'⁶ dat invulling geeft aan een beweging die ten goede komt aan de participatie en zelfregie van inwoners die moeite hebben om zich in de samenleving staande te houden. De behoeften van de mensen om wie het gaat en de menselijke maat zijn het vertrekpunt. De ambitie van landelijke en lokale overheden is om samen met alle belanghebbenden een duurzame beweging in gang te zetten om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp te organiseren dicht bij de mensen.

Ondanks dat de beweging de nodige kwalitatieve effecten heeft voor inwoners is er landelijk nog altijd sprake van wachtlijsten en wachttijden voor (het klassieke) beschermd wonen⁷.

In Gooi en Vechtstreek is deze beweging de afgelopen jaren ook ingezet, met het effect dat de vraag naar (het klassieke) beschermd wonen gestaag afneemt. Dit komt enerzijds door de, per 2021, openstelling van de Wet langdurige zorg (Wlz) voor mensen met psychische problematiek en een permanente 24 uurszorg behoefte, anderzijds door de werking van het beleid van Bescherming & Opvang. Zo zijn er bijvoorbeeld diverse passende alternatieven ontwikkeld en leiden de regionale toelatingscriteria voor beschermd wonen niet meer tot het oplossen van (enkelvoudige) huisvestingsproblemen.

Sinds medio 2024 is het aantal aanvragen voor/door jongeren wel toegenomen, wat het direct effect is van het - om moverende redenen - anders omgaan met het verstrekken van verlengde jeugdzorg. De afgelopen jaren worden er ook steeds vaker knelpunten ervaren in de hulpverlening van mensen die

⁴ De vrouwenopvang wordt niet door- gedecentraliseerd.

⁵ Het Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen (BW) betekent dat elke gemeente verantwoordelijk wordt voor BW, voor haar eigen inwoners, ook wanneer die naar een andere gemeente verhuizen omdat daar de beste plek voor herstel is.

⁶ Bron (VNG): [Basiskennis beschermd thuis](#)

⁷ De VNG is sinds eind 2023 de diverse wachtlijsten en wachttijden inzichtelijk aan het maken en tot een voorstel te komen over hoe landelijk ook het gesprek goed te kunnen gaan voeren met de buitenwereld over wat gemeenten zien, in welke context dat geplaatst moet worden en hoe gemeenten daarop anticiperen, welke knelpunten zij daarbij tegenkomen en wat gemeenten nodig hebben. Een aantal regio's zijn daar actief bij betrokken, waaronder Gooi en Vechtstreek, via de Regio.

verslaafd zijn aan alcohol en/of drugs (al dan niet gecombineerd met andere problemen), waarvoor niet altijd de juiste antwoorden voorhanden zijn in de regio.

In bijlage 1 leest u meer over de beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten zetten de ingezette beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis voort en anticiperen op invloeden vanuit andere stelsels en of beleidsterreinen, waarbij de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo (18-/18+) gerichte aandacht zal krijgen van gemeenten. Ook zal er onderzocht worden welke benadering en/of ondersteuning nodig is, daar waar deze er nog niet of onvoldoende passend is, voor jongeren na het jeugdverblijf en voor mensen die te maken hebben met middelengebruik en verslaving⁸.

Onvoldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen

De ambulantisering van de zorg en de invoering van de Wet verplichte GGz (Wvvgz) zorgen ervoor dat steeds meer inwoners vanuit de Maatschappelijke Opvang, Beschermd Wonen en vanuit de Geestelijke Gezondheidszorg (GGz) uitstromen naar een zelfstandige woonruimte (en of langer thuis blijven wonen). Met de toenemende druk op de woningmarkt, wordt het ook moeilijker om inwoners met (psychische) kwetsbaarheden, zoals bijvoorbeeld mensen die ex-verslaafd en/of ex-gedetineerd zijn of dak- of thuisloos te huisvesten.

De Nationale Woon- en Bouwagenda, bestaat uit een aantal programma's waaronder het programma 'Een thuis voor iedereen'. Dit bewuste programma heeft als doel om voldoende betaalbare woningen voor de daarin genoemde aandachtsgroepen te realiseren. Het Wetsvoorstel Versterking Regie Volkshuisvesting is (opnieuw) in februari 2025, in aangepaste vorm, naar de Tweede Kamer gestuurd. Deze wet moet zorgen voor voldoende betaalbare woningen, kortere procedures en gelijke kansen voor urgent woningzoekenden.

Sinds 1 juli 2019 is in Gooi en Vechtstreek een Huisvestingsverordening van kracht waarin mensen die uitstromen uit onder andere Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang zijn benoemd als zogeheten urgentiecategorieën. Ook heeft Gooi en Vechtstreek sinds 2019 een convenant⁹ voor de huisvesting van maatschappelijke doelgroepen, met afspraken over vroegsignalering en het succesvolle concept Huren onder Voorwaarden.

In het kader van het landelijke programma 'Een thuis voor iedereen' (voor aandachtsgroepen) en 'Wonen Ondersteuning en Zorg' (voor Ouderen) hebben gemeenten, samen met woningcorporaties en zorgpartijen de woonbehoefte van inwoners met een zorgvraag in [beeld](#) gebracht, waarop vervolgens een [strategie](#) voor de woonzorgopgaven in Gooi en Vechtstreek is ontwikkeld. In bijlage 1 leest u meer hierover.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten voelen de urgentie om meer betaalbare (sociale huur) woningen te realiseren. De regionale woonzorgopgaven gaan slechts voor een deel over de aandachtsgroepen behorend tot dit beleidskader Bescherming & Opvang. Daarmee zullen de aandachtsgroepen behorend tot het beleidskader enerzijds mee kunnen liften op de (uit)werking van de regionale woonzorgopgavestrategie, anderzijds zullen gemeenten ook binnen dit beleidskader gericht aandacht geven aan het realiseren van een aantal specifiek benodigde woonzorgvoorzieningen en -concepten.

⁸ Zowel in andere gemeenten en regio's als ook in Gooi en Vechtstreek, worden er knelpunten ervaren in het ondersteunen van mensen met een alcohol- en of drugs verslaving.

⁹ Convenantpartners zijn de gemeenten, woningcorporaties en betrokken zorgpartijen.

Dakloosheid

Het aantal dakloze mensen tussen de 18 en 65 jaar is naar schatting gestegen van 26,6 duizend mensen in 2022 naar 33 duizend mensen in 2024, aldus het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS). De afgelopen decennia is de groep dak- en thuisloze mensen veranderd. Nieuwe groepen zijn bijvoorbeeld jongeren, vrouwen (met kinderen), economisch dakloze mensen en de groep arbeidsmigranten komt ook steeds meer voor.

Eind 2022 werd het [Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis](#) door de voormalig staatssecretaris van het ministerie van VWS¹⁰ gelanceerd. Het Nationaal Actieplan Dakloosheid zet in op een paradigmashift in de manier waarop we kijken naar en omgaan met dakloosheid, waarbij we de omslag maken 'van opvang naar preventie' en 'eerst een woning, dan herstel'. *Preventie* en *wonen* zijn dan ook de twee belangrijke pilaren van dit actieplan.

In Nederland ontbreekt het zicht op de volledige groep dak- en thuisloze mensen. Om dit te veranderen zijn Hogeschool Utrecht en Kansfonds in 2023 gestart met de ETHOS-light telmethode¹¹. De uitkomsten hiervan zijn nog veel hoger dan de CBS-schattingen en brengen een bredere categorie in beeld.

Aangezien we de stijging van het aantal daklozen en specifiek van de categorieën jongeren, vrouwen met kinderen en economisch daklozen ook herkennen in Gooi en Vechtstreek, zijn gemeenten medio 2024 gestart met de uitvoering van een [regionaal plan van aanpak Dakloosheid](#). In bijlage 1 leest u meer over de ontwikkelingen rondom de aanpak van dak- en thuisloosheid.

Wat betekent dit voor onze regio?

Daar de toenemende dak- en thuisloosheid een groot zorgpunt van gemeenten in Gooi en Vechtstreek is, zal de aanpak hiervan dan ook met urgentie worden voortgezet en verder uitgebouwd.

Meer incidenten rondom onbegrepen gedrag

Landelijk stijgt het aantal meldingen van incidenten met mensen die onbegrepen gedrag vertonen. Een relatief kleine groep is in deze meldingen oververtegenwoordigd. Het gaat hierbij om mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen en waarbij veelal veel problemen tegelijkertijd spelen. Deze problemen gaan al dan niet met een gevarenrisico voor de inwoner zelf en/of hun leefomgeving gepaard. Inwoners die zich zorgen om iemand maken, kunnen een melding doen bij het landelijk [Meldpunt Zorgwekkend Gedrag](#). Landelijk wordt onderzocht hoe zorgorganisaties, gemeenten en politie/justitie samenwerken om de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met verward gedrag, en desnoods strafrechtelijk op te treden. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen tot wetswijzigingen en aanpassingen van beleid en procedures leiden.

In de Gooi en Vechtstreek heeft elke gemeente een lokaal georganiseerd Meldpunt Zorgwekkend Gedrag waar inwoners met zorgen naartoe kunnen bellen. Net als landelijk, staat het aantal meldingen in Gooi en Vechtstreek niet gelijk aan het aantal personen met onbegrepen gedrag. Er kunnen meerdere meldingen over één persoon of zelfs over één en hetzelfde incident worden gedaan. Niet alle meldingen gaan over hetzelfde gedrag. Zo is er onder de grotere groep inwoners met onbegrepen gedrag, een kleine groep van structurele overlastveroorzakers en inwoners die onbegrepen en tegelijkertijd gevaarlijk gedrag vertonen. Die laatste groep, waarvoor een aanpak voor onbegrepen gedrag en een hoog veiligheidsrisico (OGG-aanpak) moet worden ingezet, is ook in onze regio gegroeid. Daarbij komt dat de complexiteit van deze casuïstiek toeneemt. Dit heeft tot gevolg dat een

¹⁰ Samen met de minister voor Armoedebeleid, Participatie en Pensioenen, de minister voor Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening, de VNG, woningbouwcorporaties, zorgaanbieders, clientorganisaties en andere belanghebbende partijen

¹¹ In 2023 12 gemeenten in de regio Noordoost-Brabant, in 2024 deden 55 gemeenten in 6 regio's verspreid over Nederland mee en in 2025 57 gemeenten uit 9 regio's. Het tellen vindt vooralsnog eenmalig op één dag plaats, per regio.

groter aantal professionals langduriger bezig is om zowel zorg als veiligheid voor inwoners te bewerkstelligen. In bijlage 1 leest u meer.

Wat betekent dit voor onze regio?

In Gooi en Vechtstreek wordt sterk de urgentie gevoeld om zowel de zorg voor kwetsbare inwoners als de leefbaarheid en handhaving van de openbare veiligheid te waarborgen. Als onbegrepen gedrag zich uit in dingen zoals luidruchtigheid, onregelmatig gedrag of vreemde gewoonten, kunnen buurtbewoners zich immers gefrustreerd, geïrriteerd of zelfs onveilig gaan voelen. Gemeenten spannen zich daarom ook de komende jaren in om de integrale aanpak vanuit zorg en veiligheid te doorontwikkelen. Hierbij anticiperen zij op door het Rijk ingezette aanpassingen in wet, beleid en procedures.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties

In Nederland zijn we er de afgelopen jaren onvoldoende in geslaagd om fundamenteel het verschil te maken in het terugdringen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Dit betekent niet dat er niets gebeurt. De ingezette interventies zijn echter niet genoeg om het geweld te voorkomen, tijdig te herkennen en duurzaam te stoppen. Gooi en Vechtstreek vormt hierop geen uitzondering.

Femicide is dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes. Femicide raakt vrouwen uit alle lagen van de bevolking en is niet gerelateerd aan geloof of financiële status. Het kabinet wil femicide en andere vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes voorkomen. Daarom werd in 2024 het plan van aanpak '[Stop femicide](#)' gepubliceerd. Hierin staat beschreven wat het kabinet doet of gaat doen om dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes door een (ex-)partner of familie te voorkomen. De aanpak van femicide bouwt voort op de aanpak van huiselijk geweld, met extra aandacht voor het vergroten van deskundigheid specifiek over femicide en samenwerking tussen betrokken partijen. Het plan zal samen met gemeenten en partners ook regionaal en lokaal vertaald worden. In bijlage 1 leest u meer.

Het [Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming](#) (0-100) (hierna, TKS) is een landelijk programma dat gericht is op het verbeteren van de aanpak van structurele onveiligheid bij huishoudens. Het TKS maakt geen onderdeel uit van het programma Bescherming & Opvang. TKS heeft wel een duidelijke verbinding met dit beleidsterrein. In 2024 zijn gemeenten in Gooi en Vechtstreek begonnen met beproeven in hun zogenaamde 'Toekomsttuinen'. In bijlage 1 leest u meer.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten zetten zich in voor een veilige thuissituatie voor iedereen, vrij van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Onze aanpak richt zich op het voorkomen, tijdig herkennen en duurzaam stoppen van verschillende vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Gemeenten dragen bij aan herstel en participatie na geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Capaciteitsdruk vrouwenopvang

De druk op de capaciteit van de vrouwenopvang is in Nederland een complex en aanhoudend probleem. Diverse factoren hebben invloed op de verblijfsduur van cliënten in de opvang. Veel cliënten hebben naast huiselijk geweld ook te maken met complexe meervoudige problematiek. Denk hierbij aan financiële-, juridische- en psychische problemen die uitstroom belemmeren. Dit leidt regelmatig tot langere verblijfsduur, waardoor ook de door- en instroom stagneren. Eén van de grootste landelijke uitdagingen is de stagnerende uitstroom van vrouwen en eventuele kinderen uit de opvang naar zelfstandige woonruimte. Dit komt door een tekort aan betaalbare woningen. Hierdoor blijven vrouwen regelmatig langer in de opvang dan voor hun veiligheid noodzakelijk is.

De Regio co-financiert met centrumgemeente Almere het [Oranje Huis](#) in Almere. Sinds 2017 is de verblijfsduur in alle vrouwenopvanglocaties toegenomen. Vrouwenopvangorganisaties, gemeenten, brancheorganisatie Valente, VNG en VWS zijn veelvuldig in gesprek over de capaciteit. Er wordt op (boven)regionaal en landelijk niveau samengewerkt aan verbetering van de door- en uitstroom. Hierin zijn lichte verbeteringen waarneembaar, maar nog geen grote doorbraken. In bijlage 1 leest u meer.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten blijven zich inzetten om meer inwoners¹² een veilige en kwalitatief goede plek te bieden wanneer zij slachtoffer van geweld in een afhankelijkheidsrelatie zijn.

Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel geweld

Seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld komen overal voor. Gebeurtenissen in de sport, media, cultuursector, politiek en het studentenleven maken dat duidelijk. Het brengt ernstige en vaak langdurige gevolgen met zich mee. Het ontwricht levens, beïnvloedt gezinnen, vriendschappen, families, relaties, studies en carrières. Dit is een groot maatschappelijk probleem waarvoor in onze samenleving geen plaats is. Daarom lanceerde het kabinet het [Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld](#) (NAP). Dit actieprogramma richt zich op zowel jongeren als volwassenen en bevat verschillende belangrijke maatregelen om deze problemen aan te pakken. Het NAP richt zich onder meer op het versterken van de capaciteit van hulpverleningsinstanties en het bieden van gespecialiseerde ondersteuning na seksueel geweld.

Wat betekent dit voor onze regio?

Bij het opstellen en uitvoeren van beleid aangaande de opvang en ondersteuning na seksueel geweld houden gemeenten zich tot de ontwikkelingen binnen het NAP.

Integraal Zorgakkoord

Het [Integraal Zorgakkoord](#) (IZA) richt zich op het verbeteren van de zorg in Nederland, inclusief de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Het doel is om de zorg toegankelijk, betaalbaar, kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig te houden. Een belangrijk onderdeel van het IZA is het aanpakken van mentale gezondheid. Voor de ontwikkelingen binnen het IZA geldt dat er op verschillende thema's raakvlakken zijn met Bescherming & Opvang. Het IZA legt de nadruk op preventie, vroegsignalering en samenwerking.

Daar waar het thema 'mentale gezondheidsnetwerken' betreft, is er een directe relatie met dit beleidsterrein, zowel ten aanzien van de te ontwikkelen laagdrempelige zelfregie steunpunten als ten aanzien van de zogeheten EPA¹³-doelgroep. In bijlage 1 leest u meer over het IZA.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten zetten zich in om de mentale gezondheid te bevorderen. Vanuit het beleidskader Bescherming & Opvang zal er specifieke aandacht zijn voor inwoners behorend tot de EPA-groep en voor het (door)ontwikkelen van herstelvoorzieningen. Hierbij wordt aangesloten bij de beweging die het IZA inzet en bij de doelen van het IZA.

¹² Veilig opvang is - ongeacht genderidentiteit - voor *alle* slachtoffers (vrouw, man, trans, non-binair etc.) van geweld in afhankelijkheidsrelaties beschikbaar.

¹³ Ernstige Psychiatrische Aandoeningen

Arbeidsmarktkrapte

Aansluitend op het doel van het IZA speelt de spanning op de arbeidsmarkt ook een belangrijke rol. In geval van schaarste herzien maatschappelijke partners in afstemming met hun financiers, waaronder gemeenten, welke taken cruciaal zijn voor de zorgverlening aan inwoners met kwetsbaarheden en welke taken minder essentieel zijn en/of ook door anderen uitgevoerd kunnen worden of op een andere (al dan niet innovatieve) manier. De schaarste op de arbeidsmarkt vraagt echter ook om een fundamentele verandering. Het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming 0-100 (TKS), de Hervormingsagenda Jeugd, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) onderstrepen de noodzaak van een meer preventieve, integrale en nabij georganiseerde vorm van ondersteuning. Sterke lokale gemeentelijke teams spelen hierin een centrale rol.

Wat betekent dit voor onze regio?

Gemeenten zetten zich in om de benodigde transformaties – vanuit TKS, Hervormingsagenda Jeugd, IZA en GALA – te realiseren. Gemeenten zullen ook vanuit dit beleidsterrein zo goed als mogelijk aansluiten bij de beoogde doelstellingen van het hierboven genoemde scenario, agenda en de genoemde akkoorden. In hoofdstuk 'Regionale samenwerking' komt de arbeidsmarktsituatie terug (als voetnoot) bij paragraaf 'Samenwerken met inwoners en maatschappelijke partners' en met als centraal thema c.q. de rode draad van dit beleidsplan 'Herstel de verbinding'¹⁴ sluit de beleidsvisie en het domein overstijgend samenwerken aan bij de hierboven genoemde transformaties.

Financieel ravijnjaar 2026

Vanaf 2026 wordt er een nieuw financieringssysteem ingevoerd door de landelijke overheid. Concreet betekent dit dat het geld uit het gemeentefonds via een nieuwe verdeelsleutel wordt toegekend aan gemeenten. De verwachting was aanvankelijk dat gemeenten gezamenlijk 2,4 miljard euro minder van het Rijk zullen ontvangen, waarbij de taken gelijk blijven. Met het publiceren van de Voorjaarsnota 2025 wordt de terugval in het gemeentefonds deels gecompenseerd met een structureel bedrag van ruim 4 miljoen euro¹⁵.

Het ziet ernaar uit dat de Rijksmiddelen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang ongemoeid blijven, waardoor gemeenten de wettelijke taken ten aanzien van Bescherming & Opvang binnen het huidige financieel kader zouden moeten kunnen blijven uitvoeren. Op termijn zal er een disbalans ontstaan, tussen inkomsten en uitgaven, daar de jaarlijkse compensaties vanuit het rijk voor de door te voeren loon-/prijsindexaties van de voorzieningen behorend tot de maatschappelijke opvang en de vrouwenopvang niet via de bijbehorende decentralisatie-uitkeringen verloopt maar via het accres van de algemene uitkeringen. In het hoofdstuk 'Financiën 2026 – 2033' komt dit thema nog een keer terug.

Concluderend

Verreweg de meeste maatschappelijke ontwikkelingen zijn niet nieuw, maar vragen wel voortdurend om aandacht en soms om bijstelling van de uitvoering. Omdat de ontwikkelingen veelal langlopend van aard zijn, spreken we van trends. Ook in de vorige (twee) beleidsperiode(n) verhieldden gemeenten zich tot deze trends. Daarom zetten gemeenten de inhoudelijke lijn van het vorige beleidsplan

¹⁴ Herstel staat centraal in ons beleid. **Herstel** gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende ervaring, met een aandoening, beperking of kwetsbaarheid waarbij eigen mogelijkheden en eigen kracht centraal staan. Zo krijgen inwoners hoop, perspectief en kunnen zij zich (opnieuw) **verbinden** met zichzelf, anderen en de samenleving.

¹⁵ Daarnaast krijgen gemeenten, vanaf 2026, er structureel 414 miljoen euro bij om de stijgende kosten van de Jeugdzorg op te vangen en incidenteel een voordeel van ongeveer 950 miljoen, verdeeld over 2026 en 2027 als gevolg van het voornemen om de Hervormingsagenda Jeugd door te schuiven naar 2028).

grotendeels voort en kiezen zij voor een beleidsplan voor de duur van acht (in plaats van vier) jaar, met extra focus voor die opgaven die meer urgentie hebben gekregen door de jaren heen en/of relatief nieuw zijn¹⁶. Om adequaat in de uitvoering van het beleid te kunnen anticiperen, is gekozen voor een beleidsplan op hoofdlijnen en aanvullend twee keer een uitvoeringsprogramma op maatregeleniveau.

Beleidsvisie: 'Herstel de verbinding'

In Gooi en Vechtstreek doen inwoners naar vermogen mee in de samenleving. Zij nemen deel aan het onderwijs, de arbeidsmarkt en het maatschappelijk verkeer. Ook als zij te maken hebben met (ernstige) psychische kwetsbaarheden, geweld of dak- en thuisloosheid.

Maar niet alles is maakbaar in het leven, daarom staat herstel centraal. Herstel gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende aandoening, beperking of kwetsbaarheid waarbij eigen mogelijkheden en eigen kracht centraal staan. Zo krijgen inwoners hoop, perspectief en kunnen zij zich (opnieuw) verbinden met zichzelf, de ander en met de samenleving.

Inwoners hebben de mogelijkheid om hun eigen leven in te richten door te werken aan herstel, ontwikkeling en ontplooiing. Een passende plek om te wonen en een toegankelijke en veilige omgeving zijn hiervoor belangrijke voorwaarden. Dat geldt ook voor het hebben van plekken waar aan herstel kan worden gewerkt, (passend) werk of een andere vorm van daginvulling. Werk zorgt voor ontplooiing, ontmoeting en voor (economische) zelfstandigheid. Daarom wordt het hebben van werk zo veel als mogelijk nagestreefd. Wanneer werk (tijdelijk) niet haalbaar is, kunnen inwoners rekenen op een zinvolle dagbesteding en ontmoetingsactiviteiten die dichtbij in de wijken worden georganiseerd.

Beleidsuitgangspunten

Gemeenten werken integraal

Mensen die te maken hebben met een psychische kwetsbaarheid, verslaving, huiselijk geweld en/of met dak-/thuisloosheid hebben vaak meerdere problemen tegelijkertijd. Zoals op het gebied van wonen, werk, inkomen, relaties, zorg en veiligheid. Dit zijn allemaal (levens)domeinen waar gemeenten vanuit wetgeving een brede verantwoordelijkheid in hebben. Toch is een bestendige samenwerking tussen deze domeinen geen vanzelfsprekendheid. Het is moeilijk om schotten tussen wetten en financieringsstromen ondergeschikt te maken aan adequate ondersteuning voor inwoners.

Desondanks zetten gemeenten zich in om toch een zekere ontschotting te gaan realiseren, zodat ondersteuning op verschillende domeinen een samenhangend geheel vormt en aansluit op de leefwereld van inwoners. In het vorige beleidsplan zijn daartoe al een aantal stappen gezet, maar nog zeker niet voldoende. Zo wordt er intensief op de thema's Zorg & Wonen en Zorg & Veiligheid samengewerkt. Dit dient eveneens te gebeuren op het thema 18-/18+ (de overgang van Jeugdwet naar Wmo). Daarnaast moet in het kader van preventie, vroegsignalering en bestaanszekerheid (en voorkoming van dakloosheid) ook de verbinding tussen Wmo en Werk & Inkomen (en schuldhelpverlening) versterkt worden. In de uitvoering kan het versterken van de lokale teams – onderdeel van het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming (0-100) - hier helpend bij zijn.

Lokaal waar het kan, regionaal waar het moet

Gemeenten werken al jaren intensief samen om de bescherming en opvang van inwoners uit Gooi en Vechtstreek vorm te geven. Zij hebben de beleidsvoorbereiding, het accounthouderschap en marktmeesterschap, de inkoop, het contractbeheer en de kassiersfunctie gebundeld en opgenomen in

¹⁶ [Startnotitie Bescherming en Opvang 2026 - 2033](#)

de Gemeenschappelijke Regeling Regio Gooi en Vechtstreek¹⁷. De uiteindelijke besluitvorming over dit beleid ligt bij de colleges en gemeenteraden, maar de voorbereiding en vormgeving van dat beleid doen gemeenten gezamenlijk. Zo sluit het beleid goed aan bij de benodigde schaal van de uitvoering en kunnen gemeenten samen sturen op gemeente-overstijgende ontwikkelingen.

De regionale samenwerking vraagt van gemeenten dat zij met elkaar samenwerken én dat de samenwerking in de eigen organisatie tussen domeinen stevig staat. Regionaal is er in de afgelopen beleidsperiode gewerkt aan het verbinden en verstevigen van Bescherming & Opvang (sociaal domein) en Bouw & Wonen (fysiek domein). Ook verbinden gemeenten de (bestuurlijke) werelden van zorg en veiligheid zowel regionaal als lokaal met elkaar. Een intensieve samenwerking op verschillende thema's op het snijvlak van zorg en veiligheid is noodzakelijk om preventief interventies in te kunnen zetten. Op lokaal niveau wordt stevig geïnvesteerd in het voorkomen van- en in de aanpak van schulden en in (economische) participatie van inwoners. Daarnaast wordt lokaal ingezet op inclusieve en toegankelijke wijken met een stevig netwerk van laagdrempelige algemeen toegankelijke voorzieningen, die een preventieve werking hebben én het beroep op maatwerkvoorzieningen doen afnemen.

Steeds meer regio's in het land hebben, net als Gooi en Vechtstreek, hun krachten gebundeld op de diverse thema's die ook binnen dit beleidsplan zijn ondergebracht. Gemeenten hebben elkaar nodig; samen bereik je meer.

Gemeenten zijn solidair

Het kernprincipe onder de regionale samenwerking tussen gemeenten is solidariteit. Solidariteit is het fundament waarop dit beleidsplan leunt, gebaseerd op het bewustzijn van samenhang en bereidheid om de consequenties daarvan te dragen.

Centrumgemeente Hilversum heeft sinds 2018 de taken en uitkeringen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang ondergebracht bij de Gemeenschappelijke Regeling Regio Gooi en Vechtstreek. Hiermee zijn alle regiogemeenten verantwoordelijk geworden. Solidariteit reikt verder dan het hebben van gezamenlijk beleid en het delen van een financiële verantwoordelijkheid. Zo zullen gemeenten ieder hun deel hebben in de uitvoering van het beleid, ook bij het realiseren van de tot dit beleidskader behorende regionale voorzieningen. Gemeenten delen het gevoel van saamhang en zijn voornemens om een betere spreiding van voorzieningen te realiseren. Gemeenten vullen de verantwoordelijkheid, die solidariteit met zich meebrengt, in door ambtelijk en zeker ook bestuurlijk met regelmaat met elkaar in gesprek te blijven over de voortgang van de gezamenlijke ambities en doelen die lokaal moeten landen (zoals de woonzorgvoorzieningen). Solidariteit is dan ook niet vrijblijvend en een aanspreekcultuur hoort daarbij.

Solidariteit kan ook versterkt worden door naar rato te presteren in het realiseren van betaalbare (sociale huur) woningen, zoals afgesproken in het [woonakkoord](#) en in lijn met de [regionale strategie](#) voor de woonzorgopgaven. Deze strategie heeft als doel integrale oplossingen op het gebied van wonen, zorg en welzijn te versterken en bouwt voort op de [regionale woonzorganalyse](#). Het realiseren van voldoende betaalbare woningen valt buiten de scope van dit beleidsplan, maar behoort wel tot het kernprincipe onder de regionale samenwerking en is op meerdere domeinen van toepassing. Naar aanleiding van deze woonzorgstrategie zullen gemeenten een set van spelregels en instrumenten opstellen, waarlangs zij niet alleen de voortgang monitoren maar ook actief betrokken blijven bij de

¹⁷ In artikel 5 staan de overgedragen taken en bevoegdheden: [Gemeenschappelijke Regeling Regio Gooi en Vechtstreek | Lokale wet- en regelgeving](#)

uitvoering van deze strategie. Zo zullen gemeenten gezamenlijk hun verantwoordelijkheid invullen en steun aan elkaar geven.

Preventie: meer zelfregie, minder overnemen

Gemeenten willen met preventie en vroegsignalering voorkomen dat problemen verergeren en mogelijk tot een crisis leiden. Als inwoners zoveel mogelijk regie kunnen voeren en met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in hun leven kunnen omgaan, dan verbetert hun kwaliteit van leven. Het doel van preventie is om de bewustwording en het signalerend en handelend vermogen van zowel inwoners, hun sociale omgeving als professionals te versterken. Om zo signalen van ernstige problemen tijdig te herkennen en erkennen. Met goede voorlichting en passende instrumenten voor (vroeg)signalering kunnen gemeenten gezamenlijk ernstige crisissituaties in de lokale gemeenschap voorkomen of beperken.

Met alles wat gemeenten vanuit dit beleidsplan doen, richten zij zich in de eerste plaats op preventie. Zo realiseren gemeenten in samenwerking met de GGD elk jaar een concrete uitvoeringskalender Preventie & Vroegsignalering¹⁸. Ook worden publiekscampagnes uitgevoerd om het bewustzijn te vergroten over problemen waar inwoners met een kwetsbaarheid tegenaanlopen. Daarnaast voeren gemeenten zelfhulpprogramma's uit, organiseren scholing voor professionals in de uitvoering én vergroten zij de bekendheid van de gemeentelijke toegangen. Gemeenten zorgen lokaal voor een breed preventief ondersteuningsaanbod, zoals ontmoeting en dagbesteding in de wijken, het in beeld brengen van risicogroepen en het doorontwikkelen van de lokale teams en toegang.

Persoonlijk en maatschappelijk herstel centraal

Een psychische kwetsbaarheid, huiselijk geweld of kindermishandeling en dak- of thuisloosheid kunnen ingrijpende gevolgen hebben op de identiteit, het zelfbeeld en de sociale relaties van inwoners. Persoonlijk en maatschappelijk herstel is in dit soort ontwrichtende situaties essentieel om de positie van inwoners weer te herstellen. Inwoners die hier behoefte aan hebben, kunnen rekenen op een breed scala aan herstelondersteunende activiteiten in Gooi en Vechtstreek, zoals herstelwerkgroepen, cursussen, trainingen en herstelgerichte begeleiding. Ook hun familieleden en naasten worden betrokken en kunnen – indien nodig - op hulp rekenen. Lotgenoten en opgeleide ervaringsdeskundigen zijn hierbij van essentiële meerwaarde. Hun ervaring en deskundigheid worden door gemeenten zoveel mogelijk ingezet om kwetsbare inwoners en hun naasten te helpen.

Zoveel mogelijk (veilig) thuis wonen

Om ervoor te zorgen dat inwoners met psychische kwetsbaarheden zoveel mogelijk in hun eigen woning en wijk kunnen blijven wonen, investeren gemeenten samen met woningcorporaties, in de beschikbaarheid van betaalbare (sociale huur) woningen en samen met andere maatschappelijke partners in de randvoorwaarden voor (begeleid) zelfstandig en stabiel wonen. Dit alles moet er tevens toe leiden dat het beroep op beschermd wonen en maatschappelijke opvang afneemt, maar ook dat de lichtere vormen van ambulante hulp laagdrempelig beschikbaar gesteld worden, met minder maatwerk- en meer algemene voorzieningen. Dit is een grote opgave voor gemeenten, omdat de woningvraag blijft stijgen en er een schaarste is aan geschikte en betaalbare sociale huurwoningen, zeker als daar ook nog specifieke eisen bijkomen zoals de aanwezigheid van laagdrempelige steunpunten en in GGz vriendelijke wijken.

¹⁸ Het Preventie- en Handhavingsplan Alcohol en Drugs is hier een onderdeel van.

Beleidsdoelen

Focus

Voor de periode 2026 – 2033 van het beleidsplan Bescherming & Opvang hebben inwoners, gemeenten en maatschappelijke partners samen focus aangebracht. Zij geven opnieuw, voortbouwend op het beleidsplan 2022 - 2025, prioriteit aan de volgende doelen:

1. Met preventie en perspectief maatschappelijke uitval voorkomen dan wel tot een minimum beperken.
2. Beschermd en veilig thuis wonen voor iedereen mogelijk maken.
3. Dienstverlening vanuit een integrale benadering vanuit wonen, welzijn, zorg en veiligheid.

De [Startnotitie regionaal beleidsplan Bescherming en Opvang 'Herstel de verbinding' 2026 - 2033](#) betreft het proces, evaluatierapport en de richting voor dit beleidsplan. De inhoudelijke richting, waarbij verreweg de meeste beleidsdoelen worden behouden, doorontwikkeld en/of verbeterd, kent ook een aantal thema's waar aanzienlijk meer aandacht voor nodig is en/of die relatief nieuw zijn. Deze notitie, de daaropvolgende zienswijzen en bespiegelingen hebben richting gegeven aan dit beleidsplan.

Programmalijnen

De doelen die gemeenten komende jaren in het kader van Bescherming & Opvang willen realiseren, zijn ondergebracht in programmalijnen. Goede regionale samenwerking tussen gemeenten en met inwoners en maatschappelijke partners is daarvoor een randvoorwaarde. De gemeenten werken – in lijn met het vorige beleidsplan – ook in deze beleidsperiode vanuit de volgende drie programmalijnen:

Programma 1. Preventie en perspectief

Programma 2. Beschermd en veilig thuis wonen

Programma 3. Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid

Randvoorwaarde: Goede regionale samenwerking tussen gemeenten en met partners, maar ook binnen gemeenten tussen de diverse domeinen en/of wetten¹⁹.

Uitwerking

De uitwerking van dit beleidsplan, waarin de ambities en doelen worden omgezet naar concrete maatregelen, vindt zijn vervolg in zogeheten uitvoeringsprogramma's zoals ook beschreven staat in het inleidende hoofdstuk. Dit beleidsplan is daarmee algemener van karakter dan de vorige twee plannen. Het beleidsplan kent hiermee geen concreet uitgewerkte maatregelen, want die zullen - zo SMART-mogelijk - onderdeel uitmaken van de uitvoeringsprogramma's (2026 – 2029 en 2030 – 2033).

Evaluatie en bijstelling

Het programma Bescherming & Opvang is sterk afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen en daarmee ook constant in beweging. Zowel lokaal, regionaal als ook landelijk (en soms zelfs Europees en/of zelfs mondiaal). Denk aan de relatie tot de diverse crises van een overspannen woningmarkt, asielcrisis, gascrisis tot en met een economische crisis²⁰. Gemeenten blijven anticiperen op relevante ontwikkelingen, monitoren de bereikte ambities en effecten uit dit beleidsplan en sturen waar nodig bij. Gemeenten en de Regio blijven voortdurend in gesprek met elkaar en met de betrokken inwoners (met ervaringskennis) en maatschappelijke partners. Zo blijven gemeenten dichtbij en actief acteren

¹⁹ Binnen het sociaal domein tussen Wmo en Jeugdwet en tussen Wmo en Participatiewet. Sociaal domein met fysiek domein (relatie zorg/ondersteuning en wonen). Sociaal domein met Openbare Orde Veiligheid (relatie zorg en veiligheid).

²⁰ Waardoor bijvoorbeeld de kans op dakloosheid steeds groter is geworden.

op (de gevolgen van) ontwikkelingen, die vragen om extra maatregelen om onze inwoners zo goed mogelijk bij te staan.

Gemeenteraden sturen bij

Gemeenteraden worden, net als gedurende de vorige beleidsperiode, ieder half jaar over de voortgang geïnformeerd. Zodoende kunnen zij tussentijds bijsturen. Daarnaast bestaat de mogelijkheid tot bijsturen bij het – door colleges – vast te stellen tweede uitvoeringsprogramma. Omdat dit beleidsplan voor acht jaar is aangegaan, wat qua duur uniek is, zal er een zienswijzeprocedure worden opgestart bij het opstellen van het tweede uitvoeringsprogramma. Hiermee kunnen gemeenteraden tussentijds een keer extra bijsturen indien zij dat nodig vinden.

BELEIDSPROGRAMMALIJNEN

Programmalijn 1 - Preventie en perspectief

Met alles wat gemeenten vanuit dit beleidsplan doen, richten zij zich in de eerste plaats op preventie. Met preventie en vroegsignalering willen gemeenten voorkomen dat problemen verergeren en mogelijk tot een crisis leiden. Als inwoners zoveel mogelijk zelf regie kunnen voeren en met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in hun leven kunnen omgaan, dan verbetert hun kwaliteit van leven.

Herstelondersteuning staat centraal bij alle opgaven, interventies en ondersteuning in het kader van het beleid Bescherming & Opvang. De inzet van ervaringsdeskundigheid hoort hier vanzelfsprekend bij. Herstelgericht werken en de inzet van ervaringsdeskundigheid vormen daarmee de rode draad in Bescherming & Opvang. Enerzijds is het een onderdeel van de grote gezamenlijke opgaven in dit beleidsplan. Anderzijds vormen ze juist de basis en de randvoorwaarden om de overige opgaven daadwerkelijk gezamenlijk te kunnen realiseren. Een psychische kwetsbaarheid, verslaving, huiselijk geweld of kindermishandeling en dak-/thuisloosheid kunnen immers vaak ingrijpende gevolgen voor de identiteit, het zelfbeeld en de sociale relaties van inwoners hebben. Persoonlijk en maatschappelijk herstel is in dit soort ontwrichtende situaties essentieel om de maatschappelijke positie van inwoners weer te herstellen. Herstel gaat over het (leren) leven met een ontwrichtende ervaring, een beperking of kwetsbaarheid waarbij de mogelijkheden en kracht van inwoners centraal staan. Zo krijgen inwoners hoop en perspectief. Ook draagt het bij aan het vergroten van zelfregie en verbeteren van het zelfbeeld.

1. Continueren en doorontwikkelen Herstelnetwerk

In 2023 is er een convenant ten behoeve van- en in samenwerking met het regionale samenwerkingsverband van het Herstelnetwerk opgesteld. In het samenwerkingsverband participeren de volgende partijen; gemeenten, aanbieders Bescherming & Opvang, MEE-UGV en Versa Welzijn. De afgelopen beleidsperiode heeft het Herstelnetwerk verschillende (groeps-) activiteiten georganiseerd om inwoners te ondersteunen in de weg naar herstel. Daarnaast heeft het Herstelnetwerk zich meer gericht op de ondersteuning van naasten van mensen in een kwetsbare positie en van mensen met ervaring met geweld in een afhankelijkheidsrelatie. Ook zij kampen met (zelf)stigma, gebrek aan kennis en lijden vaak onder de problematiek van hun naasten. Voor hen zijn er lotgenotengroepen gerealiseerd. Zie voor meer activiteiten van het herstelnetwerk: <https://www.herstelnetwerk.nl/>.

Ook voor de beleidsperiode 2026 - 2033 kunnen alle inwoners van Gooi en Vechtstreek wederom rekenen op een breed scala aan herstelondersteunende activiteiten, zoals herstelwerkgroepen, cursussen en trainingen. Ook familieleden en naasten worden betrokken en kunnen op hulp rekenen. Lotgenoten en opgeleide ervaringsdeskundigen zijn hierbij van essentiële meerwaarde. We zetten hun ervaring en deskundigheid zoveel mogelijk in om kwetsbare inwoners en hun naasten te helpen. Om dit te realiseren, verbreden we de kennis over herstelgericht werken en ervaringsdeskundigheid bij formele partners, informele partners en gemeenten, met tot doel dat ervaringsdeskundigheid een integraal onderdeel van de werkwijze en het professionele aanbod in onze regio wordt. We borgen samen met de andere partners van het samenwerkingsverband Herstelnetwerk de inzet van ervaringsdeskundigen op verschillende plekken in de samenleving waar zij nodig zijn. Om aan de vraag in onze regio te kunnen voldoen, moet het aantal opgeleide ervaringsdeskundigen en/of ervaringsdeskundigen in opleiding²¹ toereikend zijn. Aangezien er sprake is van schaarste investeren we gezamenlijk in een kweekvijver van ervaringsdeskundigen.

²¹ Waaronder ook ervaringsdeskundige jongeren, familie/naasten.

2. Realiseren herstelvoorzieningen

De ontwikkeling van [laagdrempelige zelfregiesteunpunten](#) in Gooi en Vechtstreek is in lijn met de IZA²²-opgave om tot een landelijk dekkend netwerk van laagdrempelige herstelvoorzieningen te komen. Ook sluit dit aan bij het [Regioplan Gezond Gooi](#). Daarom innoveren gemeenten in Gooi en Vechtstreek en realiseren zij ten minste één zelfstandige herstelvoorziening. Inwoners die te maken hebben met ontwrichtende ervaringen, waaronder (ernstige) psychische problemen en/of sociaal-emotionele kwetsbaarheden, en hun naasten kunnen bij deze herstelvoorziening terecht om aan hun herstel en ontwikkeling te werken. Ervarensdeskundigen en ervaringswerkers runnen de herstelvoorziening.

Aangezien de financiering via IZA SPUK (specifiek uitkering) en/of het AZWA (Aanvullend Zorg- en Welzijnsakkoord) vanaf 2026 nog onzeker is, komen de kosten voor de herstelvoorziening vanaf 2026 ten laste van de regionale begroting Bescherming & Opvang. Financiering vanuit IZA/AZWA is echter voorliggend, dus als deze middelen beschikbaar komen, dan worden deze ten gunste van de herstelvoorziening aan de begroting van Bescherming & Opvang toegevoegd. Inhoudelijk hoort deze voorziening sowieso tot dit beleidskader.

3. Crisiskaart ondersteunt eigen regie en blijft beschikbaar

De crisiskaart ondersteunt kwetsbare en crisisgevoelige inwoners en hun naasten om tijdens een crisis regie te behouden. De crisiskaart kan ook preventief werken, doordat signalering onderdeel van het plan van aanpak is. Zo is in beeld wat de signalen zijn dat het misgaat, wie dit aan een inwoner kan merken en wat diegene vervolgens kan doen.

Wat is de Crisiskaart?

De Crisiskaart is een persoonlijk, opvouwbaar kaartje, zo groot als een bankpas. Men draagt de Crisiskaart altijd met zich mee, bijvoorbeeld in de portemonnee. De Crisiskaart geeft aan wat diens wensen zijn tijdens een crisis. Wat moeten omstanders en hulpverleners doen of laten? Wie kunnen ze bellen? Ook staat op de kaart welke afspraken zijn gemaakt met bijvoorbeeld behandelaar(s), crisisdienst en vertrouwenspersonen. Een Crisiskaart geeft houvast voor de persoon zelf en voor de mensen die helpen. De Crisiskaart is er voor mensen die vrezen een crisis mee te gaan maken of bang zijn om in een verwarde toestand te raken.

De crisiskaart is op kleine schaal ingevoerd en door betrokkenen als zeer waardevol geëvalueerd. Het doel van de crisiskaart is om de wensen en behoeften van de kaarthouder duidelijk te communiceren. Zo wordt de kwaliteit van de acute zorg verbeterd en kunnen crisissen en gedwongen opnames mogelijk worden voorkomen. Door middel van het opstellen van een crisisplan en daaraan gekoppeld een crisiskaart om bij zich te dragen, kunnen cliënten blijven communiceren en regie houden over de omgang met hen als zij daartoe zelf (tijdelijk) niet in staat zijn. Mocht het toch tot een crisis komen, dan weten omstanders en professionals wat zij kunnen doen. Hierdoor zal de ervaring minder traumatisch zijn en het herstel ervan korter duren. In de komende beleidsperiode blijft de crisiskaart voor inwoners beschikbaar.

4. Continueren respijtoorziening Retrovo

Retrovo is een respijtoorziening waar inwoners met een psychische kwetsbaarheid of psychosociale problematiek tijdelijk (maximaal 2 weken) terecht kunnen. Om zo een crisis en/of klinische opname te

²² Integraal Zorgakkoord (IZA)

voorkomen. Deze innovatieve voorziening is de afgelopen jaren succesvol doorontwikkeld en sinds 2023 langdurig ingekocht als één van de voorzieningen van Bescherming & Opvang. Ook voorziet deze voorziening in een inloopfunctie voor zogeheten 'daggasten'²³. Bij Retrovo vinden ook laagdrempelig toegankelijke activiteiten voor inwoners van onze regio plaats. Retrovo is een voorziening bedoeld voor zelfstandig wonende inwoners. Inwoners vanaf 18 jaar die het thuis even niet redden, waarvoor een huiselijke, veilige en herstelgerichte omgeving wordt gecreëerd.

Voor wie is Retrovo?

"Je hebt even wat tijd en ruimte nodig voor jezelf, omdat sommige zaken in jouw leven niet helemaal lekker verlopen. Het is beter uit je omgeving te zijn, om hulp en ondersteuning te krijgen van mensen die een situatie als de jouwe als geen ander begrijpen. Als dit voor jou geldt, dan is de Respijtoorziening een plek voor jou. De respijtoorziening wordt gerund door medewerkers die werken vanuit eigen ervaring. Zij hebben net als jij te maken gehad met een ontwrichtende gebeurtenis en/of een psychische kwetsbaarheid. Zij bieden tijdens jouw verblijf een luisterend oor, vrije ruimte om te zijn wie jij bent en een veilige plek om tot rust te komen." Bron: [Respijtoorziening Retrovo](#)

De voorziening wordt gerund door professionele, gediplomeerde ervaringsdeskundigen, ervaringsdeskundigen in opleiding, aangevuld met vrijwillige ervaringswerkers. Het verblijf in de voorziening wordt aangegrepen om waar nodig ten behoeve van het herstel van de cliënt ondersteuning te organiseren. Hierbij wordt ook aangesloten op het aanbod van het Herstelnetwerk. Doel van deze laagdrempelige voorziening is dat inwoners zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Retrovo is niet meer weg te denken in Gooi en Vechtstreek. Gemeenten zullen deze voorziening dan ook weer gedurende deze beleidsperiode voortzetten.

5. Continueren GGz Mantelzorg

In de afgelopen beleidsperiode is er een nieuw regionaal aanbod ontwikkeld en sinds 2023 langdurig ingekocht om mantelzorgers van mensen met psychische problemen te ondersteunen. Mantelzorgers en naasten van inwoners met een psychische kwetsbaarheid krijgen ondersteuning doordat er bijeenkomsten georganiseerd worden in het kader van lotgenotencontact, psycho-educatie en ondersteuning in het omgaan met de beperkingen van de inwoner met de psychische kwetsbaarheid (individueel of in een groep). Dit wordt op diverse plekken in de regio aangeboden. Ze doen dit in nauwe samenwerking met ervaringsdeskundigen en hun partners zoals gemeentelijke uitvoeringsdiensten, familieorganisaties, welzijns- en zorginstellingen. Gemeenten zullen dit aanbod continueren.

6. Risicogroepen in beeld houden en/of brengen

Om continu te kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen binnen Bescherming & Opvang blijven gemeenten in gesprek met hun partners in het veld, cliënten, ervaringsdeskundigen en naasten. Daarnaast vonden er in de vorige beleidsperiode landelijke ontwikkelingen plaats, waarmee ook het in beeld brengen van diverse groepen is verbeterd. Een aantal landelijke monitors en dashboards²⁴ zullen ook de komende jaren verder doorontwikkeld worden. Gooi en Vechtstreek sluit zich hier weer bij aan en werkt mee aan alle uitvragen die daaraan voorafgaan.

²³ Daggasten zijn mensen die over het algemeen voorafgaand aan een tijdelijk verblijf in Retrovo of na afloop daarvan binnen komen lopen voor een praatje.

²⁴ Denk aan de Monitor Dakloosheid van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), het Dashboard Aanpak Dakloosheid, het Dashboard Beschermd Thuis en ook de Monitor Huisvesting Aandachtsgroepen, Impactmonitor huiselijk geweld en kindermishandeling en de Ketenmonitor Wvggz, overzicht en analyse van cijfers uit het zorg-, veiligheids-, huisvestings- en sociaal domein.

De Impactmonitor Aanpak Huiselijk Geweld en Kindermishandeling²⁵ kan waardevolle inzichten en hulpmiddelen bieden om effectief beleid te ontwikkelen en te evalueren. De monitor geeft een overzicht van de effectiviteit van de huidige maatregelen tegen huiselijk geweld en kindermishandeling. Dit helpt ons te begrijpen welke interventies goed werken en welke verbeterd moeten worden. Het biedt zowel landelijke als regionale inzichten. Dit kan bijdragen aan het identificeren van *best practices* en het aanpassen van beleid op basis van regionale behoeften. Gedurende de eerste helft van deze beleidsperiode zullen gemeenten, met zoveel mogelijk organisaties, meedoen met het ETHOS-Light telonderzoek, waarmee alle categorieën en aantallen dak- en thuislozen in beeld zullen worden gebracht. Daarnaast zal nader onderzocht worden of er alsnog risicogroepen zijn waarop onvoldoende zicht is, doordat data ontbreekt.

7. Continueren preventie, vroegsignalering en PHP Alcohol en Middelen

Voorkomen is beter dan genezen. Gemeenten willen met preventie en vroegsignalering tegengaan dat problemen ontstaan of verergeren en mogelijk tot een crisis leiden. Door in preventie binnen het sociaal domein te investeren, verbeteren gemeenten niet alleen individuele levens, zij realiseren hiermee ook bredere maatschappelijke voordelen. Preventie maakt daarmee onderdeel uit van de sluitende aanpak die het beleidsplan Bescherming & Opvang beoogt. In samenwerking met de GGD zetten gemeenten preventie in van licht naar zwaar. In een evenwichtig preventief beleid vormt universele preventie, gericht op de gehele gemeenschap, de basis. Hoe steviger deze basis wordt neergezet, hoe minder 'doorstroom' plaatsvindt naar selectieve (gericht op groepen met verhoogd risico) en geïndiceerde (gericht op een individu met beginnende klachten) preventie of naar behandeling en zorggerelateerde preventie. Hiermee kunnen hogere kosten voor gespecialiseerde zorg, strafrechtelijke maatregelen en verdere ondersteuning voorkomen worden. De Regionale Agenda Preventie & Vroegsignalering en het Preventie en Handhavingsplan Alcohol en Middelen (PHP)²⁶ beschrijven de maatregelen die gemeenten en GGD Gooi en Vechtstreek gezamenlijk nemen voor een effectieve aanpak van preventie en vroegsignalering van geweld in afhankelijkheidsrelaties en psychische problematiek inclusief verslaving.

8. Continueren OGGz²⁷ (arbeidsmatige) dagbesteding

Deze vorm van dagbesteding is als doorontwikkeld ondersteuningsaanbod voor de lange termijn ingekocht en bestaat uit het activeren en bevorderen van maatschappelijke participatie en zelfsturing door middel van laagdrempelige (arbeidsmatige) activiteiten passend bij de doelgroep. OGGz dagbesteding is bedoeld voor deelnemers die dakloos zijn of voormalig daklozen met kans op terugval in de beroepsbevolking (18 jaar tot de pensioengerechtigde leeftijd) die (nog) niet in staat zijn tot (aangepast) werk of vrijwilligerswerk en niet zelfstandig kunnen voorzien in een zinvolle daginvulling.

Lokale sturing op preventie en perspectief

Gemeenten sturen lokaal op de herstelbeweging. Gemeenten sturen eveneens op het realiseren van minimaal één zelfstandige laagdrempelige zelfregievoorziening en het behouden van twee locaties waar activiteiten gericht op persoonlijk herstel beschikbaar zijn. De lokale gemeenten zijn actieve partners in het Herstelnetwerk Gooi en Vechtstreek en verbinden zich aan de doelen van het Herstelnetwerk.

²⁵ [1. Introductie | CBS](#)

²⁶ Ten aanzien van het PHP wordt momenteel een separaat proces doorlopen, met afwijkende periodes; beleidsplan voor 4 jaar en uitvoeringsprogramma's voor 2 jaar. Dit plan wordt dan ook apart van dit beleidsplan vastgesteld, uitgevoerd en verantwoord. Tot en met 2025 heet het PHP 'Alcohol en Drugs', vanaf 2026 'Alcohol en Middelen' daar gemeenten het thema 'vapen en roken' aan het PHP hebben toegevoegd. Ondanks de toevoeging van preventie-activiteiten in het kader van vapen en roken, blijft het PHP binnen het bestaande financiële kader uitgevoerd worden en zal gemeente Eemnes voortaan ook deelnemen aan het PHP van regio Gooi en Vechtstreek.

²⁷ OGGz staat voor Openbare Geestelijke Gezondheidszorg.

De gemeenten sturen lokaal op het realiseren van alle maatregelen om de inzet van ervaringsdeskundigheid in hun organisatie te bevorderen. Gemeenten sturen erop dat activiteiten, vrijwilligerswerk of toeleiding naar werk van andere partijen lokaal bekend en bereikbaar zijn zodat er voor elk individu bezigheden beschikbaar zijn die bij persoonlijke voorkeur en de fase van maatschappelijk herstel passen. Daarnaast sturen gemeenten lokaal op adequate mantelzorgondersteuning. Het inkopen van laagdrempelige algemene voorzieningen, die specifiek op mantelzorgers GGz en/of verslaving gericht zijn, en de coördinatie en het secretariaat van het Herstelnetwerk pakken gemeenten gezamenlijk, via Regio Gooi en Vechtstreek, op.

Het proces van afgifte en beheer van crisiskaarten verloopt via de aanbieder waar de crisiskaart is ingekocht. Deze organisatie heeft direct contact met de kaarthouders. Gemeenten sturen via Regio Gooi en Vechtstreek gezamenlijk op de uitvoering hiervan. Lokaal zijn gemeenten verantwoordelijk om de crisiskaart onder de aandacht te brengen en houden bij zowel externe partners als hun eigen uitvoeringsdienst. Gemeenten onderzoeken lokaal welke rol de crisiskaart in de aanpak van verward/onbegrepen gedrag kan vervullen.

Financiën (begroting, prijspeil 2024)

Nr.	Maatregel	2026	2027	2028	2029 e.v.	Dekking
1/2	Herstelnetwerk	466.887	466.887	466.887	466.887	BW/MO/VO
3	Crisiskaart	52.229	52.229	52.229	52.229	BW/MO
4	Respijtovereenkomst	589.681	589.681	589.681	589.681	BW/MO
5	GGz Mantelzorg	73.078	73.078	73.078	73.078	BW
7	Agenda preventie en vroegsignalering	54.636	54.636	54.636	54.636	BW/MO
7	Preventieactiviteiten (voorlichtingscampagnes)	48.175	48.175	48.175	48.175	Gemeentelijke bijdrage
7	PHP - (alcohol en drugs)	196.854	196.854	196.854	196.854	BW/MO
7	PHP - KOPP/KOV en begeleiding omgang naasten (verslaving)	142.429	142.429	142.429	142.429	BW/MO
8	OGGz (arbeidsmatige) dagbesteding dak- en thuislozen	323.418	323.418	323.418	323.418	MO
Totaal programmalijn 1		1.947.387	1.947.387	1.947.387	1.947.387	

Programmalijn 2 - Beschermd en veilig thuis wonen

Om ervoor te zorgen dat inwoners met psychische kwetsbaarheden zoveel mogelijk in hun eigen woning en wijk kunnen blijven wonen, investeren gemeenten samen met woningcorporaties, in de beschikbaarheid van betaalbare (sociale huur) woningen en samen met zorgpartners in de randvoorwaarden voor (begeleid) zelfstandig en stabiel wonen. Deze programmalijn gaat in op deze randvoorwaarden en op de algemene doelen van gemeenten om het beschermd en veilig thuis wonen mogelijk te maken.

De nummering van de doelen loopt door vanuit de vorige programmalijn 'Preventie en perspectief'.

9. De beweging 'van beschermd wonen naar beschermd thuis' continueren

Gemeenten willen beschermd wonen zo thuis als mogelijk organiseren²⁸. Onderzoek toont aan dat thuis wonen, bij inwoners met psychische problemen met behoefte aan (24 uren) begeleiding en toezicht, leidt tot toegenomen kwaliteit van leven, betere herstelmogelijkheden, meer sociale inclusie en minder stigma²⁹. Gemeenten zetten daarom stevig in op preventie en het zo snel als mogelijk opsporen en oplossen van problemen, om te voorkomen dat wonen in een instelling noodzakelijk wordt. Dat geldt ook voor cliënten die de jeugdzorg, GGz- of verslavingskliniek verlaten. Om dit mogelijk te maken, scheppen gemeenten de juiste voorwaarden in wijken. Dit betekent investeren in de beschikbaarheid van betaalbare sociale huurwoningen, een breed arsenaal van woon(zorg)varianten en de basisbenodigdheden voor zelfstandig en stabiel wonen. Gemeenten dragen zorg voor het beschikbaar stellen van adequate ambulante hulp, met 24-uurs oproepbare ondersteuning waar dit nodig is en sinds 2023 ook met intensieve 24 urenzorg thuis. Gemeenten bevorderen de inclusieve samenleving en zetten daarbij in op GGz vriendelijke wijken. We zetten hiervoor een stevige (lokale) basisinfrastructuur neer gericht op de-stigmatisering, ontmoeting, dagbesteding, zingeving en talentontwikkeling. We bevorderen de samenwerking tussen formele en informele partijen zodat integrale ondersteuning wordt geboden. We werken actief aan maatschappelijke acceptatie in de wijk door middel van kwartier maken en bieden handreikingen aan buurtbewoners. Deze (lokale) aanpak wordt ondersteund door de regionale IZA³⁰ opgaben met betrekking tot het realiseren van samenwerking rondom inwoners met ernstige psychiatrische aandoeningen (EPA).

Toekomstbeeld

"In het toekomstbeeld van beschermd wonen staat de sociale inclusie van mensen met een verstoorde zelfregulatie centraal. In essentie gaat het om een Beschermd Thuis. Bij nieuwe hulpvragen vormen in de visie beschermde woonplekken in de wijk het uitgangspunt, met een 7 x 24 uur woonvoorziening voor een kleine groep mensen³¹. De transformatie, die in veel gemeenten en ook bij zorgsectoren is ingezet, zal op den duur leiden tot een krimp van de huidige capaciteit van intramuraal beschermd wonen. Die krimp is geen doel op zich, maar een resultaat van een beter functionerend stelsel van beschermde woonplekken met flexibele begeleiding en behandeling waar nodig."

Bron, d.d. 11 november 2015: [advies_commissie_toekomst_beschermd_wonen_dannenberg.pdf](#)

²⁸ Deze ambitie reikt verder dan alleen beschermd wonen (Wmo). Ook vanuit het programma 'Een thuis voor Noordje', waarin gestreefd wordt naar 'jongeren zo thuis als mogelijk te laten opgroeien'.

²⁹ https://vng.nl/files/vng/van-beschermd-wonen_20151109.pdf

³⁰ IZA staat voor Integraal Zorgakkoord

³¹ 'Een kleine groep' wordt niet nader gekwantificeerd door de commissie Dannenberg. In de intramurale zorgsector wordt dit vaak vormgegeven middels kleinschalige afdelingen en/of woongroepen binnen een wat grotere beschermd wonen voorziening, vergelijkbaar met hoe verpleeghuizen dit vormgeven.

De vraag naar beschermd wonen is de afgelopen jaren afgenomen³². De vraag is mede afgenomen door de werking van het regionale beleid, zoals ook in het vorige hoofdstuk bij de maatschappelijke ontwikkelingen beschreven staat. Het regionale beleid omtrent de beweging 'van beschermd wonen naar beschermd thuis' heeft de afgelopen beleidsperiode ertoe bijgedragen dat inwoners steeds beter en langer (beschermd) thuis kunnen blijven wonen. Deze beweging zetten gemeenten dan ook in deze beleidsperiode voort. Desondanks zijn er toch een aantal knelpunten naar voren gekomen in de evaluatie van het beleidsplan 2022 - 2025. In de periode juni tot en met oktober 2024 is bijvoorbeeld het aantal aanvragen voor beschermd wonen voor/door jongeren, met tien, toegenomen. Het komt voor dat jongeren worden aangemeld voor beschermd wonen, als vervolg op het jeugdverblijf, waarbij ze deze 24 uurszorg niet echt en/of niet altijd nodig hebben. Bij een gebrek of tekort aan beter passende alternatieven, zoals kamertraining en/of begeleid wonen concepten, wordt beschermd wonen als best passend vervolg op het jeugdverblijf gezien.

Ook komt het voor dat mensen die alleen voor een specifieke beschermd wonen locatie in aanmerking (willen) komen, lang moeten wachten. Daar waar de ene beschermd wonen voorziening binnen enkele maanden iemand kan plaatsen, heeft de andere voorziening met een lange wachttijd te maken. De oorzaak hiervan is grotendeels gelegen in de doorstroommogelijkheden. De praktijk wijst uit dat mensen met bijvoorbeeld een vorm van autisme zelden het beschermd wonen verlaten, waarbij dan alleen de Wmo beschikking wijzigt in een Wlz indicatie. Zo raakt de instroom van zo'n voorziening verstopt en raken gemeenten fysieke plekken (al dan niet tijdelijk) kwijt. Gemeenten zetten, samen met de voor beschermd wonen gecontracteerde zorgpartners, in op het zo goed mogelijk aansluiten bij de vraag(ontwikkeling). In dit specifieke voorbeeld wordt de beschermd wonen voorziening dan ook uitgebreid met zes fysieke plaatsen. Voor en met mensen die op een wachtlijst staan, wordt regelmatig besproken of ze willen en kunnen blijven wachten op de woonvorm van voorkeur of dat er andere passende alternatieven binnen en/of buiten de regio georganiseerd moeten worden. Het budget voor buiten regionale plaatsingen is in de begroting vanaf 2026 verhoogd³³ met vijftigduizend euro, in lijn met de licht toegenomen inzet en ter overbrugging naar mogelijke regionale oplossingen. Hoe langer het wachten duurt, hoe actiever er naar alternatieven gezocht wordt. Tot slot, hebben gemeenten niet altijd een passend aanbod voor handen voor inwoners die actief verslaafd zijn aan- of juist recent zijn afgekickt van alcohol en/of drugs, veelal gecombineerd met andere problemen. Hierover meer bij de volgende doelstelling 'Meer gerichte aandacht voor middelengebruik en verslaving'.

Gemeenten zetten de ingezette beweging *van beschermd wonen naar beschermd thuis* voort en zullen de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo (18-/18+) versterken en zullen zich samen met hun partners blijven inzetten voor het meebewegen met de vraag(ontwikkeling). Gemeenten en de Regio onderzoeken daarnaast aanvullende passende oplossingen voor mensen die te maken hebben met middelengebruik en verslaving en voor jongeren die op hun achttiende, bij het verlaten van het jeugdverblijf, niet terecht kunnen bij hun ouders en nog niet voldoende in staat zijn om zelfstandig (met reguliere ambulante begeleiding) te wonen.

10. Zorgdragen voor voldoende (kleinschalige) opvang

Als dakloosheid echt niet kan worden voorkomen en/of als het in de thuissituatie echt te onveilig is, kunnen inwoners rekenen op hoogwaardige en passende opvang. Gemeenten dragen zorg voor

³² Peildatum 26 april 2023 stonden 64 wachtenden op de lijst waarvan 56 actief en 8 passief wachtend. Peildatum 30 november 2023: 41 wachtenden , waarvan 34 actief en 7 passief wachtend. Peildatum 30 mei 2024: 37 wachtenden, waarvan 28 actief en 9 passief. Peildatum 25 maart 2025: (41 wachtenden waarvan recent 4 zijn afgewezen en daarmee) 37 wachtenden, waarvan 32 actief en 5 passief.

³³ Met dit budget worden tevens de zich voordoende cases [Medisch Noodzakelijk Verblijf](#) (op basis van de NZa prestatie Verblijf met Rechtvaardigheidsgrond) bekostigd, conform de daartoe opgestelde afspraken met GGZ Centraal ten behoeve van de uitstroom van de long stay kliniek de Mauritzhof in Bussum.

voldoende plekken en andere vormen van ondersteuning, waarbij rekening wordt gehouden met de verschillende behoeften van inwoners. Zo is er bijvoorbeeld in de regio een specifieke daklozenopvang voor alleenstaande volwassenen, voor gezinnen en specifiek voor jongeren. Mensen hebben in de opvang in principe voldoende privacy, daar ieder persoon zijn/haar eigen kamer heeft. Door eenpersoonsskamers te creëren komen mensen eerder tot rust en kunnen zij eerder werken aan hun persoonlijk en maatschappelijk herstel en daarmee ook aan het (duurzaam) verlaten van de opvang. Binnen de crisisopvang, waar onder andere gezinnen met kleine kinderen verblijven, komt het hebben van voldoende privacy, rust en het zo gewoon mogelijk en emotioneel veilig opgroeien van kinderen ten goede. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om dakloze mensen tijdelijk onder te brengen in een hotel, wanneer de opvang vol is. Ook zijn er diverse kleinschalige tussenvoorzieningen, waardoor mensen veelal eerder de opvang uit kunnen. De maatschappelijke opvang heeft zich de afgelopen jaren kwalitatief doorontwikkeld en heeft het aanbod uitgebreid met kleinschalige opvang-/woonzorgvoorzieningen voor gezinnen. Gemeenten willen de kwaliteit behouden en de (kleinschalige³⁴) tussenvoorzieningen uitbreiden, idealiter verspreid over alle gemeenten. Gemeenten zijn voornemens om de (grootschalige) opvang af te bouwen, zoals wel een ambitie uit het Nationaal Actieplan Dakloosheid is. Dit omdat de opvang vol is en het aantal daklozen nog steeds toeneemt. De geambieerde 'ombouw' van deze (grootschalige) opvang is grotendeels gerealiseerd in de vorige beleidsperiode.

De Regio cofinanciert, samen met centrumgemeente Almere, het [Oranje Huis](#) in Almere. Het Oranje Huis is een vrouwenopvang voor slachtoffers van geweld in een afhankelijkheidsrelatie³⁵. In Gooi en Vechtstreek is daarnaast ook ambulante ondersteuning bij geweld in afhankelijkheidsrelaties beschikbaar. De druk op de capaciteit van de vrouwenopvang is in heel Nederland een complex en aanhoudend probleem. Sinds 2017 is de verblijfsduur in het Oranje Huis eveneens toegenomen. Gezien de onderlinge samenhang in het werkgebied van de vrouwenopvang deden vijf centrumgemeenten (Alkmaar, Almere, Amsterdam, Haarlem en Zaanstad) met Regio Gooi en Vechtstreek gezamenlijk met de aanbieder nader onderzoek naar instroom, doorstroom en uitstroom. Om zo gezamenlijk tot effectieve oplossingen voor het capaciteitsvraagstuk te komen. Naar aanleiding van de uitkomsten hiervan onderzoeken centrumgemeente Almere en de Regio de komende beleidsperiode diverse uitbreidingsmogelijkheden. Doel hiervan is om meer inwoners een veilige en kwalitatief goede plek te bieden wanneer zij slachtoffer van geweld in een afhankelijkheidsrelatie zijn.

11. Continueren huisvesting maatschappelijke doelgroepen (HMD)

In samenwerking tussen woningcorporaties, gemeenten en zorgaanbieders wordt ingezet op het voorkomen van huisuitzettingen en op het huisvesten van inwoners met slecht huurderschap. Sinds 2019 zijn er (bestuurlijke) afspraken over het acteren op huurachterstanden, overlast en vervuiling, als ook over het preventief en breder inzetten van het instrument Huren onder Voorwaarden (HOV). Doorontwikkeling en incorporatie van de gemaakte (bestuurlijke) afspraken en instrumenten bij betrokken partijen blijft nodig om schulden, vervuiling en overlast nog verder terug te dringen en huisuitzettingen daardoor te voorkomen of mensen die eerder zijn uitgezet (na een gerechtelijke uitspraak) opnieuw te huisvesten. Opgemerkt wordt hierbij dat deze werkwijze wordt toegepast in de sociale huursector en de bestuurlijke afspraken hierover niet van toepassing zijn op de particuliere (huur- en koop) sector. Tevens is urgentie mogelijk voor mensen die verblijven binnen beschermd wonen en maatschappelijke opvang³⁶ en waarbij het binnen een jaar niet lukt om via de reguliere route een sociale huurwoning toegekend te krijgen. Indien nodig en/of gewenst kan bij het toekennen van

³⁴ Vergelijkbaar met de Orchidee (6 woonunits voor gezinnen) en de Kotter (1-3 onzelfstandige units voor gezinnen).

³⁵ Mannelijke slachtoffers worden opgevangen in een landelijk toegankelijke opvang in Amsterdam.

³⁶ De Mauritzhof (als long stay kliniek) behoort tevens tot deze urgentieregeling

een urgentie de HOV-constructie toegepast worden. Gemeenten continueren het ingezette beleid HMD.

12. Aanpakken dak- en thuisloosheid

Met de lancering van het Nationaal Actieplan Dakloosheid³⁷ (NAD) eind 2022 zet Nederland zich in om dakloosheid fors en structureel terug te dringen door een paradigmashift te bewerkstelligen *van opvang naar preventie en wonen eerst*. Preventie en wonen zijn dan ook de twee belangrijk(st)e pilaren van dit actieplan. Gemeenten van Gooi en Vechtstreek bouwen voort op de regionale vertaling van dit NAD. Deze vertaling leidde in 2024 tot het opstellen van een regionaal plan van aanpak Dakloosheid³⁸, vastgesteld door alle colleges en sinds juni 2024 in uitvoering.

Dakloosheid kent verschillende oorzaken. Eenmaal dakloos wordt het vaak nog moeilijker om daaraan te werken. Daarom kan dakloosheid ook alleen bestreden worden in samenhang met andere programma's, zowel nationale programma's als gemeentelijk beleid en regelingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om armoedebeloid, huisvestingsbeleid voor aandachtsgroepen, wijzigingen in de Participatiewet (- In Balans) voor werk en inkomen, wijzigingen van de BRP (Burgerzaken) en om de nationale woon- en bouwagenda.

Daar de toenemende dak- en thuisloosheid een groot zorgpunt van gemeenten is, zal de aanpak hiervan dan ook met urgentie worden voortgezet en verder uitgebouwd. Met de uitkomsten van de ETHOS-telonderzoeken die in andere regio's hebben plaatsgevonden, zijn ook een aantal specifieke groepen naar voren gekomen waar gemeenten en maatschappelijke partners in Gooi en Vechtstreek zich in herkennen. Dit betreft jongeren, vrouwen met (kleine) kinderen en economisch daklozen.

Gemeenten zetten zich deze beleidsperiode in voor alle zes de actielijnen van het NAD, met de focus op 'Preventie' en 'Wonen eerst' en hebben daarbij extra aandacht voor de hierboven genoemde groepen. In het kader van *preventie* zal daarbij gerichte aandacht zijn voor de doorontwikkeling van vroegsignalering bij bestaansonzekerheden en het proactief regievoeren op de 'big five'³⁹ (zeker ook bij de overgang 18-/18+). Bij *wonen eerst* zullen gemeenten de beschikbaarheid van betaalbare woningen vergroten, in lijn met het woonakkoord en de woondeal. Daarnaast zetten gemeenten zich in voor het realiseren van een aantal specifieke woonzorgconcepten zoals een tweede Keerpunt (skaeve huse⁴⁰), tweede In Between Places⁴¹ en verkennen zij (extra⁴²) mogelijkheden van hospitaverhuur, voor economisch daklozen en van friendswoningen voor jongeren. Het realiseren van een tweede Keerpunt is (qua exploitatie) in de begroting verwerkt, de andere woonzorgconcepten zullen tegen de tijd dat realisatie werkelijk in zicht komt alsnog berekend en opgenomen worden in de begroting.

Gemeenten versterken daarbij de verbinding met de andere relevante taakvelden binnen het sociaal domein, met het taakveld 'wonen' binnen het fysieke domein en op onderdelen met het taakveld (openbare orde en) veiligheid.

³⁷ [Nationaal Actieplan Dakloosheid Eerst een Thuis](#)

³⁸ [plan van aanpak Dakloosheid 2024 – 2025](#)

³⁹ Big five staat in deze context voor wonen, zorg, financiën, zinvolle daginvulling en netwerk. En lijkt op het 'Toekomstplan' van het programma 'Verbeteren van Instroom, Doorstroom en Uitstroom Jeugd regio Gooi en Vechtstreek (IDU)', pilot 8.

⁴⁰ Voor 5 tot 7 personen; meer is niet wenselijk vanwege de beheersbaarheid op het terrein waar de woningen staan.

⁴¹ Met in totaal 30 woonunits (realisatie: 1 x 30, 2 x 15 of 3 x 10 zelfstandige units)

⁴² Kamers met Aandacht is zo'n mogelijkheid die gemeenten al enige jaren inzetten ten behoeve van jongeren.

13. Meer gerichte aandacht voor middelengebruik en verslaving

Naast het behouden van het ingezette verslavingsbeleid is er meer nodig op het thema middelengebruik en verslaving. Gemeenten ervaren in toenemende mate knelpunten die voortkomen uit de ingezette ambulantisering met de afbouw van het aantal klinische behandelbedden en van de behandelduur van de verslavingszorg (vanuit de Zorgverzekeringswet). Wanneer inwoners met een drugs- en of alcoholverslaving in een kliniek zijn afgekickt, is de kans op terugval aanwezig. Zeker wanneer de inwoner na de kliniek direct terugkeert naar huis. Thuis, waar (indien de nog betrokken) familieleden en de omgeving (inclusief eventuele medegebruikers en dealers) onveranderd aanwezig zijn. Gemeentelijke uitvoeringsdiensten krijgen in toenemende mate te maken met aanvragen voor zogeheten 'safehouses'⁴³. Safehouses bestaan in verschillende verschijningsvormen en worden in Gooi en Vechtstreek (soms⁴⁴) als maatwerkvoorziening ingezet aansluitend op het behandeltraject. In de kliniek wordt gewerkt aan het klinisch herstel, maar om volledig te kunnen herstellen is er ook aandacht nodig voor het persoonlijk en maatschappelijk herstel.

De door inwoners met ervaringskennis, gemeenten en maatschappelijke partners ervaren knelpunten gaan ook over inwoners met zogeheten 'comorbiditeit'⁴⁵. Zeker daar waar de verslavingsproblematiek op de voorgrond staat kan het samenleven binnen een instelling ernstig verstoort raken, met als gevolg dat de betreffende inwoner of niet handhaafbaar is en uitgezet wordt of zelf vertrekt omdat hij/zij niet openstaat voor herstel ondersteunde begeleiding of vanwege deze problematiek niet in aanmerking komt voor een plek binnen een instelling.

Om meer aandacht voor middelengebruik en verslaving om te zetten naar herstelgericht en -ondersteunend beleid, hebben gemeenten samen met hun maatschappelijke partners eerst een visie op verslaving ontwikkeld. Deze visie sluit uiteraard naadloos aan op de algehele beleidsvisie van dit beleidsplan, zoals beschreven staat in het hoofdstuk 'Beleidskader 2026 - 2033', paragraaf 'Beleidsvisie Herstel de verbinding'. Vanuit deze visie zullen gemeenten inzetten op aanvullende herstelgerichte en herstelondersteunende vormen van dienstverlening, zo veel mogelijk collectief en laagdrempelig, in lijn met de transformatie beweging van het Integraal Zorgakkoord. Gemeenten zullen daarbij ook de keten verstevigen tussen behandeling (Zvw), zorg (Wlz) en begeleiding (Wmo). De in deze programmalijn eerdergenoemde doelstelling ten aanzien van 'De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis continueren', bevat tevens relevante elementen die uiting geven aan de gewenste en benodigde gerichte aandacht voor mensen die problemen ervaren op het thema middelengebruik en verslaving.

Visie op verslaving

Het regionale Samenwerkingsverband Herstelnetwerk hanteert de visie die binnen het HEE-team is ontwikkeld. HEE staat voor [Herstel, empowerment, ervaringsdeskundigheid - Trimbos-instituut](#). Specifiek voor de ontwikkeling (en uitvoering) van verslavingsbeleid is richtinggevend dat er wordt uitgegaan van autonomie; het is aan mensen zelf om keuze te maken ten aanzien van middelengebruik. Daaraan gekoppeld is ook de erkenning nodig dat mensen met een verslaving (vaak) vastlopen in allerlei facetten van hun persoonlijk en maatschappelijk leven, met het besef dat het levens ontwrichtend kan zijn, dan wel vaak is. Dat daarom een laagdrempelige en samenhangende benadering nodig is, met beschikbaar aanbod voor eenieder die een wens heeft tot verandering en wil (overwegen om te) stoppen met het gebruiken van middelen. Die laagdrempelige en samenhangende benadering gaat over zowel de

⁴³ De term 'safehouse' duidt op een veilige en gezonde, abstinente woonomgeving, waarin vaardigheden die essentieel zijn voor blijvend herstel na een verslaving worden aangeleerd en geoefend in een huiselijke omgeving met gelijkgestemden.

⁴⁴ Gemeenten gaan hierbij uit van een 'nee, tenzij'- principe en hanteren hierbij het [regionaal afwegingskader voor safehouses](#).

⁴⁵ Comorbiditeit staat voor de aanwezigheid van een aandoening naast een primaire, centraal staande ziekte of aandoening.

klinische en ambulante behandeling (vanuit de Zorgverzekeringswet) als ook over de ambulante en intramurale herstelgerichte ondersteuning en begeleiding (vanuit de Wmo en/of Wet langdurige zorg). Als je afhankelijk bent van middelen, dan is het stoppen met middelen gebruiken een langdurig en intensief proces omdat het vaak gerelateerd is aan (ernstige) problemen uit het verleden dan wel aan problemen die het gevolg zijn van het middelengebruik. Ambivalentie en terugval zijn in het herstelproces daarom vrijwel altijd aanwezig, daar het ook om gedragsveranderingen gaat van jezelf en van je omgeving⁴⁶. Gemotiveerd 'moeten' zijn is daarbij geen wenselijk en nuttig toegangscriterium; motivatie is een resultaat van een proces, geen startkwalificatie. Hetzelfde geldt voor het 'bestrafen' van een terugval; 'fouten' maken en terugvallen hoort erbij en mag er dus zijn en dat betekent dus ook als iemand het niet redt dat er altijd een volgende kans - al dan via een andere plek beschikbaar - zou moeten zijn waar vanuit het herstellen nogmaals geprobeerd kan worden.

14. Overgang van 18- naar 18+ verbeteren voor jongeren

De overgang van de Jeugdwet naar de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) leidt in toenemende mate tot knelpunten, veroorzaakt door de schotten tussen beide wetten en door de wijze waarop gemeenten en het zorglandschap georganiseerd zijn. Jongeren met complexe problemen, met veelal een jeugdzorg verleden, worden soms dakloos na beëindiging van het jeugdverblijf en/of hebben onvoldoende mogelijkheden om begeleid de stappen naar volwassenheid te kunnen zetten. Niet alle jongeren zijn klaar om op hun achttiende jaar, na de jeugdzorg, zelfstandig te kunnen gaan wonen. Ook niet alle jongeren komen in aanmerking voor verlengde jeugdzorg.

Het gebeurt dat jongeren worden aangemeld voor het beschermd wonen, als vervolg op het jeugdverblijf. Deze 24 uurszorgvoorziening is echter niet altijd nodig, maar bij een gebrek of tekort aan passende alternatieven, zoals kamertraining en of begeleid wonen concepten, wordt beschermd wonen toch vaak verkozen. Ook spelen de nog niet ontwikkelde woonvaardigheden en het nog niet hebben van werk hierbij een rol. Dit vraagt om een integrale aanpak van gemeenten en maatschappelijke partners. Deze aanpak moet breder tot stand komen, dan alleen tussen Jeugdwet en Bescherming & Opvang, want niet alle mogelijke passende alternatieven hoeven enkelvoudig te landen in dit beleidskader. De (reguliere) Wmo zal dan ook aangehaakt dienen te worden in de aanpak voor jongeren te verbeteren.

Gemeenten zullen de overgang van 18- naar 18+ voor jongeren verbeteren door intensiever samen te werken tussen de diverse wetten en door beter passende alternatieven voor de huidige intramurale vormen van ondersteuning te ontwikkelen, in lijn met onder andere de Hervormingsagenda Jeugd⁴⁷ en het Integraal Zorgakkoord. De in deze programmalijn eerdergenoemde thema's en doelstellingen ten aanzien van 'Aanpakken dak- en thuisloosheid' en 'De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis continueren', bevatten tevens relevante elementen die uiting geven aan de benodigde gerichte aandacht voor jongeren en aan de verbinding van de van toepassing zijnde wetten.

Lokale sturing op beschermd (thuis) wonen

Gemeenten sturen lokaal op het verkorten van de wachtlijst beschermd wonen. Zij sturen erop dat alleen inwoners waar geen alternatieven voor zijn, een toewijzing voor beschermd wonen ontvangen. Deze sturing vindt in nauwe afstemming plaats met de regionale wachtlijstbeheerder. Gemeenten sturen waar mogelijk tevens op de door de commissie

⁴⁶ Bron: [Cirkel van gedragsverandering](#)

⁴⁷ En in lijn met het programma 'Verbeteren van Instroom, Doorstroom en Uitstroom Jeugd regio Gooi en Vechtstreek (IDU)', zeker ook ten aanzien van pilot 8 'Het tijdig realiseren van een kwalitatief goed Toekomstplan voor jeugdigen die verblijven in een residentiele instelling'.

Dannenberghaanbevolen kleinschaligheid⁴⁸ van beschermd wonen en andere woonzorg gerelateerde initiatieven.

Wanneer inwoners uit Gooi en Vechtstreek beschermd wonen of maatschappelijke- en of vrouwenopvang kunnen verlaten zorgen gemeenten voor voldoende sociale huurwoningen waar deze inwoners terecht kunnen. Dit wordt regionaal gemonitord in het licht van de afspraken uit het regionaal woonakkoord⁴⁹ en afspraken Woondeal MRA. Ambtelijk en bestuurlijk wordt hier structureel vanuit het sociaal en fysiek domein regionaal over afgestemd. Besluiten die genomen moeten worden in relatie tot (nieuwe) woon-zorg initiatieven, worden dan ook gezamenlijk genomen, zowel lokaal als regionaal. Gemeenten staan lokaal aan de lat om een locatie te vinden voor het tweede Keerpunt en om (een) locatie(s) te vinden voor een tweede In Between Places (met lichte ondersteuning).

Om zelfstandig en stabiel wonen in een wijk tot een passend alternatief te maken voor beschermd wonen is het essentieel dat er integrale ondersteuning wordt geboden. Integrale ondersteuning bestaat uit peersupport, (aandacht voor) inzet van familie/naasten/buren/maatjes, zorg (begeleiding en behandeling), dag-invulling, passend wonen en welzijn. Integrale ondersteuning bieden vraagt om:

- Samenwerking tussen Zorg en Welzijn
- Inzet én ondersteuning van informeel netwerk
- Kwartiermaken. Aandacht voor de Buurt.
- Signalering en crisisinterventie organiseren

Het organiseren van deze integrale ondersteuning is een vraagstuk van lokale inzet en sturing. Op regionaal niveau worden maatwerkvoorzieningen die hiervoor nodig zijn (zoals 24-uurs oproepbare ondersteuning en enkele specifieke mantelzorgproducten GGZ) ingekocht en beheerd, waarbij er aandacht wordt gevraagd voor sociaal netwerkondersteuning.

Lokaal zetten gemeenten in op samenwerking tussen zorg en welzijn en op maatschappelijke acceptatie in de wijk. We volgen daarvoor de principes en handreikingen van W in de Wijk⁵⁰ in een vorm die past bij de lokale infrastructuur (landelijk ontwikkeld door Trimbosinstituut, Phrenos en Movisie) in een vorm die past bij de lokale infrastructuur. Regionaal werken we hierop samen met inhoudelijke ondersteuning vanuit Movisie.

Middelengebruik en verslaving

Lokaal dient er blijvende aandacht, kennis en kunde te zijn bij de uitvoeringsdienst voor de aanpak, aanbod en visie rondom verslaving en middelengebruik. Dit kan door intervisie, trainingen en/of ervaringsdeskundigheid inzet. Daarnaast zijn gemeenten zelf aan zet als het gaat om het organiseren van lotgenotengroepen of buddy-mogelijkheden voor mensen met het aan middelen verslaafd zijnde problemen.

Overgang 18-/18+

Jongeren zijn gebaat bij rolmodellen. Lokaal moet het betrekken van ervaringsdeskundige jongeren op wijkniveau en/of scholen worden gefaciliteerd. Dit kan bijvoorbeeld d.m.v. het inzetten op 'perspectiefplannen' in samenwerking met jongerenwerk of jongerencoaching. Jongeren dreigen aangetast te worden in hun bestaanszekerheid in de overgang naar volwassenheid. Het is een lokale aangelegenheid om (meer) compensatiemogelijkheden te bieden voor jongeren die in de knel komen met hun inkomen/studie/werk en daardoor hun huur bijvoorbeeld niet meer kunnen betalen. Regionaal kunnen we de geleerde lessen delen

⁴⁸ Bron Rapport Dannenberg: aanbeveling dat beschermd wonen zoveel mogelijk plaatsvindt in kleinschalige woonvormen binnen de wijk. De term kleinschaligheid is daarbij niet gekwantificeerd/in omvang uitgewerkt en zal per initiatief en wijk opnieuw gekeken dienen te worden wat passend is voor de wijk (ten behoeve van draaglast/draagkracht, sociale inclusie, zelfstandigheid en maatschappelijke integratie) en wat haal-/realiseerbaar is voor de betrokken zorgpartij (vergunningen, eisen, betaalbaar en qua personele bezetting ook de organiseerbaarheid).

⁴⁹ <https://www.regiogv.nl/wp-content/uploads/2021/04/210429-Woonakkoord-Gooi-en-Vechtstreek.pdf>

⁵⁰ W in de Wijk is een herstelgerichte aanpak die inclusie van mensen met een psychische kwetsbaarheid bevordert door vrijwilligers, professionals en bewoners zo toe te rusten dat zij eraan bijdragen dat mensen met een psychische kwetsbaarheid zich welkom voelen in hun buurt. Regionaal werken we hierop samen om met elkaar te leren wat werkt in de praktijk. Gooisemeren loopt hierin voorop en deelt met hulp van Trimbos, Phrenos en Movisie, de lessen die zijn geleerd.

en zo de overgang tussen 18- en 18+ zo soepel mogelijk laten verlopen.

Financiën (begroting, prijspeil 2024)

Nr.	Maatregel	2026	2027	2028	2029 e.v.	Dekking
9	Inwonerinitiatieven beschermd wonen (PGB)	575.000	575.000	575.000	575.000	BW
9	Beschermd (thuis) wonen (in natura)	5.724.759	5.724.759	5.724.759	5.724.759	BW
9	Buiten regionale plaatsingen (BW) en medisch noodzakelijk verblijf	350.000	350.000	350.000	350.000	BW
9	Passende toewijzing (Wachttijstbeheer BW)	35.402	35.402	35.402	35.402	BW
9	Intervisie en deskundigheidsbevordering BW	1.000	1.000	1.000	1.000	BW
9/10/12	24/7 bereik- en beschikbaarheid + crisisregiefunctie (incl. inzet hotels)	142.911	142.911	142.911	142.911	BW/MO
10	Dak- en thuislozenopvang (Cocon)	2.269.081	2.269.081	2.269.081	2.269.081	MO
10	Crisisopvang (Vluchtheuvel)	1.098.601	1.098.601	1.098.601	1.098.601	MO
10	Jongerenopvang (Fast Forward)	649.015	649.015	649.015	649.015	MO
10	Sociaal medische zorg (voor dak- en thuislozen)	34.531	34.531	34.531	34.531	MO
10	Kleinschalige opvang/doorstroomvoorziening voor gezinnen (Orchidee/Kotter)	115.129	115.129	115.129	115.129	MO
10	Vrouwenopvang (Oranje Huis en ambulant)	953.529	953.529	953.529	953.529	VO
11	Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen (HMD)	67.837	67.837	67.837	67.837	BW/MO
11	Intermediaire verhuur Huren Onder Voorwaarden (HOV)	34.851	34.851	34.851	34.851	BW/MO
12	Coördinatie Keerpunt (Skaeve huse)	33.296	33.296	33.296	33.296	BW/MO
12	Begeleiding Keerpunt (Skaeve huse)	138.154	138.154	138.154	138.154	BW/MO
Totaal programmalijn 2		12.223.096	12.223.096	12.223.096	12.223.096	

Programmalijn 3 - Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid

Gemeenten hebben een regierol in de opgave om een veilige woon- en leefomgeving te realiseren. Zij worden hierbij geconfronteerd met de uitdaging om zowel de zorg voor kwetsbare inwoners als de leefbaarheid en handhaving van de openbare veiligheid te waarborgen. In de afgelopen periode is nadrukkelijk de wens geuit om programmalijn 3 *Een integrale benadering vanuit Zorg en Veiligheid* te verstevigen. Hiertoe werd de [regionale ambtelijke werkgroep Zorg en Veiligheid](#) opnieuw geactiveerd en kreeg de Regio opdracht om hierop regie te voeren. De geringe schaalgrootte van onze regio zorgt ervoor dat niet elke gemeente de integrale benadering vanuit zorg en veiligheid van eenzelfde borging, capaciteit en prioriteit kan voorzien. Naast goede lokale borging is er op deze thema's behoefte aan brede ondersteuning door de Regio. Dit betreft zowel beleidsmatige ondersteuning, het vervullen van een aanjagersrol en/of het toezien op de implementatie en borging van beleidsmaatregelen. Hiervoor is naast additionele beleids capaciteit aanvullend 1 fte extra capaciteit in de vorm van een ketenregisseur benodigd. De kosten voor de ketenregisseur zijn in de begroting van deze programmalijn opgenomen. Ook worden naar aanleiding van de proefperiode meerdere thema's aan deze programmalijn toegevoegd waarvan de aanpak en uitvoering lokaal belegd zijn⁵¹. Dit geldt voor de vrijwillige nazorg voor (ex-)gedetineerde inwoners, (na)zorg voor sekswerkers en de Persoonsgerichte Aanpak Lokaal (PGA-L). Ook voorziet de Regio in beleidsperiode 2026-2033 in brede ondersteuning en regievoering op het doorontwikkelen van de aanpak van kwetsbare en overlastgevende inwoners en in beleidsmatige ondersteuning op de uitvoering van de Wet Verplichte GGz (Wvvggz) en de Wet Zorg en Dwang (WZD). Doel hiervan is om in regionaal verband op implementatie en doorontwikkeling te sturen, trends en ontwikkelingen te analyseren en lokale werkwijzen waar mogelijk te uniformeren.

De nummering van de doelen loopt door vanuit de vorige programmalijn 'Beschermd en veilig thuis wonen'.

15. Bestuurlijke afstemming zorg en veiligheid voortzetten en verstevigen

Gemeenten organiseren minstens tweemaal per jaar een Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid (BOZV). Hier wordt integraal gestuurd op de verbinding tussen zorg en (jeugd)veiligheid in de Gooi en Vechtstreek. Aan dit overleg nemen burgemeesters en wethouders van de regiogemeenten deel. Dit bevordert gelijklopende besluitvorming in zowel het zorg als veiligheidsdomein⁵². Het secretariaat voor dit overleg wordt door Regio Gooi en Vechtstreek gevoerd. De ambtelijke werkgroep Zorg en Veiligheid is verantwoordelijk voor de voorbereiding van het BOZV. De Regio fungeert hierin als aanjager. Ook zetten gemeenten in op periodieke evaluaties om doorontwikkeling te vergemakkelijken. Hiervoor wordt in regionaal verband data verzameld en gedeeld. De Regio voert een analyse uit op de data, trends en ontwikkelingen aangaande Detentie en Terugkeer, de PGA, Wvvggz en de aanpak van mensenhandel. Deze analyse wordt op het bestuurlijk overleg zorg en veiligheid gepresenteerd.

⁵¹ Of via een plustak aan het Zorg en Veiligheidshuis is toegewezen.

⁵² Deze besluitvorming vindt binnen het sociaal domein plaats in het [Regionaal Portefeuillehoudersoverleg Sociaal Domein](#). In het veiligheidsdomein worden besluiten na positief advies van het Districtelijk Veiligheidscollege (DVC) in de twee basisteamdriehoeken (Gooi Noord voor Gooise Meren, Huizen en BEL, Gooi Zuid voor Hilversum & Wijdmeren) bekrachtigd. Aan het DVC nemen alle burgemeesters van de Gooi en Vechtstreek samen met Openbaar Ministerie en politie deel. In de basisteamdriehoek zitten de Burgemeester(s), de Gebiedsofficier van Justitie en de Basisteamchef(s) van de Politie. In de basisteamdriehoek worden door de burgemeester en de officier van justitie afspraken gemaakt over lokale prioriteiten en criminaliteitsbestrijding. Tevens worden afspraken gemaakt over de inzet van de politie ten behoeve van de handhaving van de openbare orde en de hulpverlening, alsmede om taken ten dienste van de justitie.

16. Doorontwikkelen sluitende aanpak kwetsbare en/of overlastgevende inwoners

Een relatief kleine groep is in meldingen aangaande onbegrepen gedrag oververtegenwoordigd. Het gaat hierbij enerzijds om mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen en waarbij veelal veel problemen tegelijkertijd spelen. Deze problemen gaan al dan niet met een gevarenrisico voor de inwoner zelf of hun omgeving gepaard. Anderzijds betreft dit een groep inwoners zonder goede inbedding in het leven die op het randje van justitie en zorg balanceren. Hoewel dit een hele kleine groep betreft, is de last voor de omgeving zeer groot. De Persoonsgerichte Aanpak Lokaal (PGA-L) richt zich op deze inwoners die overlast veroorzaken of criminaliteit plegen én problemen hebben op meerdere leefgebieden. Een goede samenwerking tussen politie, GGz, gemeenten en andere betrokken partijen is cruciaal om tot een gecoördineerde aanpak te komen. Daarom zetten gemeenten ook de komende jaren in op het verbeteren van regie en een vroegtijdige, sluitende en eenduidige samenwerking voor onbegrepen gedrag in relatie tot en vanuit het Zorg- en Veiligheidshuis.

Tussen reguliere zorg en forensische vorm is een hiaat ontstaan. Door dit hiaat vallen sommige inwoners met multiproblematiek die complex gedrag vertonen met een veiligheidsrisico voor zichzelf, naasten en/of de maatschappij buiten de boot. Het betreft inwoners die niet in een wijk kunnen wonen én niet met andere mensen (in een opvang) kunnen samenwonen. Een passende, tijdelijke opvangplek kan een positief effect op deze inwoners hebben. Daarom onderzoeken gemeenten de komende periode de mogelijkheden voor een passende tijdelijke interventieopvangplek dan wel permanente solitaire onvoorwaardelijke woonvorm⁵³.

Zorgcriminaliteit verwijst naar situaties waarin criminele activiteiten en zorginstellingen met elkaar verweven raken. Dit leidt tot misbruik van zorggelden, fraude, criminele inmenging in zorgorganisaties en/of misbruik van kwetsbare inwoners. Vanuit de regionale en districtelijke Aanpak Ondermijning is zorgcriminaliteit een geprioriteerd thema. Een duurzame en effectieve aanpak op dit thema kan slechts worden bereikt door een stevige verbinding tussen het zorg- en veiligheidsdomein. Binnen de sluitende aanpak voor kwetsbare inwoners is daarom aandacht voor zorgcriminaliteit.

17. (O)GGz bemoeizorg continueren en breder toegankelijk maken

Bemoeizorg is een waardevol onderdeel van het huidige ondersteuningsaanbod van outreachende hulp die zich richt op zorgmijders en –missers om de cliënt toe te leiden naar (F)ACT-hulp op basis van de zorgverzekeringswet. Deze vorm van hulp wordt vanuit Bescherming & Opvang geboden door de gecontracteerde verslavingszorgpartner en GGz-partner, waarbij beiden ook voor consultatie en advies beschikbaar zijn voor gemeenten en andere zorgpartijen. Bemoeizorg is vooral van belang voor kwetsbare groepen die anders buiten de boot zouden vallen. Daarom wordt op dit moment in het kader van de *heroverwegingen dagbesteding, begeleiding en hulp bij het huishouden* onderzocht op welke manieren (zorgwekkende) zorgmijders zo passend mogelijke ondersteuning kunnen krijgen. Juist ook daar waar inwoners niet te motiveren zijn voor (F)ACT-hulp. Zo voorkomen gemeenten dat problemen escaleren en ernstiger worden en vermindert de druk op andere zorgvoorzieningen.

18. Vrijwillige nazorg voor (ex-)gedetineerde inwoners

Gemeenten, de Reclassering en het gevangeniswezen willen samen voorkomen dat (ex-)gedetineerden na detentie in herhaling vallen. Dit doen zij door deze inwoners zo goed mogelijk op de terugkeer naar de samenleving voor te bereiden. Deze maatschappelijke opgave hebben zij op 1 juli 2019 vastgelegd

⁵³ Het voorzien in dergelijke opvangplekken sluit aan bij de maatregelen vanuit de [Werkagenda Verbeteren van de aansluiting tussen de forensische zorg en reguliere zorg](#).

in het [bestuurlijk akkoord 'Kansen bieden voor re-integratie'](#). Het beschrijft de verantwoordelijkheden van de Dienst Justitiële inrichtingen (DJI), de Reclassering en gemeenten. In 2012 besloot het Districtelijk Veiligheidscollege Gooi en Vechtstreek (DVC) om de coördinatie van re-integratie van (ex-)gedetineerden bij het Zorg- en Veiligheidshuis Gooi en Vechtstreek te beleggen. Het Zorg- en Veiligheidshuis coördineert de samenwerking tussen de partijen en draagt zorg voor de uitvoering van Detentie en Terugkeer; ondersteuning van gedetineerden bij terugkeer naar Gooi en Vechtstreek. Het Directieoverleg Sociaal Domein en het DVC besloten in 2023 om een onderzoek naar de activiteiten met betrekking tot detentie en de re-integratie van gedetineerden in regio Gooi en Vechtstreek te initiëren. In januari 2024 verscheen naar aanleiding daarvan het evaluatierapport '[In de bak? Samen aan de bak!](#)'. Op basis van de aanbevelingen uit het evaluatierapport is het werkproces '[Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van \(ex-\)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek](#)' vastgesteld. Doel van uitvoering hiervan is dat inwoners na een periode van detentie goed in de maatschappij te laten integreren en de kans op recidive te verminderen. Dit bereiken relevante ketenpartners en gemeenten gezamenlijk door afspraken te formaliseren en het werkproces te stroomlijnen.

19. Doorontwikkelen aanpak geweld in afhankelijkheidsrelaties

Gemeenten zetten zich in voor een veilige thuissituatie voor iedereen, vrij van geweld in afhankelijkheidsrelaties. De gezamenlijke aanpak richt zich op het voorkomen, tijdig herkennen en duurzaam stoppen van verschillende vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Hiervoor werken alle relevante ketenpartners in zowel het zorg- als veiligheidsdomein intensief samen. Hierbij hanteren zij de [Visie Gefaseerd Samenwerken aan Veiligheid](#) als leidraad. Door gezamenlijk op te treden en de beschikbare mogelijkheden binnen zorg en straf te benutten, werken we toe naar een regio waarin geweld in afhankelijkheidsrelaties effectief wordt aangepakt. En waarin zowel slachtoffers als plegers de ondersteuning krijgen die ze nodig hebben. In deze aanpak verhouden gemeenten en partners zich tot de ontwikkelingen binnen de Hervormingsagenda Jeugd, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (TKS). Ook wordt het plan van aanpak '[Stop femicide!](#)' samen met partners regionaal en lokaal vertaald. Deze ontwikkelingen bieden de mogelijkheid om de aanpak continu te verbeteren en aan de nieuwste inzichten en beleidskaders aan te passen.

Om intergenerationele geweldspatronen te doorbreken, werken partners in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties volgens een systeemgerichte aanpak die zich op het hele gezin, inclusief kinderen, richt. Ook realiseren we voldoende laagdrempelig toegankelijk aanbod, om zo bij te dragen aan herstel en participatie na geweld in afhankelijkheidsrelaties. Om geweld in afhankelijkheidsrelaties te voorkomen, zetten we in op proactieve maatregelen en voorlichting. Professionals worden getraind om signalen van huiselijk geweld tijdig te signaleren en goed op te volgen. Bestaande medewerkers volgen bijscholing om hun kennis en vaardigheden op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties en plegerondersteuning te verbeteren. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor het werken met eigen ervaringskennis. Gooi en Vechtstreek investeert in het aantrekken, opleiden en behouden van medewerkers, die gespecialiseerd zijn in geweld in afhankelijkheidsrelaties en plegerondersteuning. Daarnaast wordt kennis over huiselijk geweld en kindermishandeling bij lokale teams (0-100) vergroot. Dit doen we onder andere door de geactualiseerde samenwerkingsafspraken tussen gemeenten en Veilig Thuis en het Kwaliteitskader Samenwerken aan Veiligheid te implementeren. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor WMO en Werk en Inkomen. Ook is er deze beleidsperiode nadrukkelijk aandacht voor specifieke vormen van geweld in afhankelijkheidsrelaties, waaronder ouderenmishandeling, gendergerelateerd geweld en intieme terreur, stalking, en complexe echtscheidingen. Ook wordt het aanbod van het Regionaal Leerhuis uitgebreid en richten we een lerend

netwerk op waaraan relevante ketenpartners, Veilig Thuis, Kwintes, het Zorg en Veiligheidshuis en aandachtfunctionarissen⁵⁴ deelnemen.

Evaringsdeskundigheid speelt een cruciale rol bij de aanpak van huiselijk geweld. Evaringsdeskundigen kunnen vanuit hun eigen ervaringen een brug tussen slachtoffers, plegers en hulpverleners slaan. Dit helpt om vertrouwen en begrip te creëren en dat is essentieel voor effectieve hulpverlening. Slachtoffers en plegers voelen zich vaak beter begrepen en erkend door iemand die soortgelijke ervaringen heeft meegemaakt. Ook helpt de huidige inzet van evaringsdeskundigen vanuit het Herstelnetwerk om het stigma rondom huiselijk geweld te verminderen.

20. Hoogwaardige zorg voor slachtoffers van seksueel geweld.

Seksueel geweld brengt voor slachtoffers en hun omgeving ernstige en vaak langdurige gevolgen met zich mee. Het ontwricht levens, beïnvloedt gezinnen, vriendschappen, families, relaties, studies en carrières. Slachtoffers van recent seksueel geweld moeten dag en nacht kunnen rekenen op geïntegreerde hulpverlening: medisch, psychologisch en forensisch (van belang voor opsporing). Om deze hulp ook aan inwoners in Gooi en Vechtstreek te bieden, zijn de regiogemeenten aangesloten bij het Centrum Seksueel Geweld (CSG) Flevoland en Gooi en Vechtstreek. Om aan landelijke kwaliteitseisen te voldoen, is het casemanagement van het CSG in 2022 doorontwikkeld en uitgebreid. Zodat het slachtoffer vanaf het moment van melding door een gespecialiseerd professional wordt bijgestaan.

Het [Nationaal Actieprogramma Aanpak seksueel grensoverschrijdend gedrag en seksueel geweld](#) stelt gemeenten verantwoordelijk voor het opzetten en uitvoeren van lokale preventie- en voorlichtingscampagnes om bewustwording te vergroten en seksueel grensoverschrijdend gedrag te voorkomen. Een veilige omgeving waarin mensen zich vrij voelen om hun grenzen aan te geven en waarin respect voor elkaar centraal staat, is hiervoor randvoorwaardelijk. Dit bereiken gemeenten door middel van educatieve programma's op scholen en inzet op bewustwording.

21. Effectief aanpakken van uitbuiting en mensenhandel

De gemeenten in Gooi en Vechtstreek werken samen aan de aanpak van mensenhandel. Dit doen zij langs vier actielijnen gericht op preventie en bestrijding van mensenhandel, zorg en veiligheid voor slachtoffers en effectieve (regionale) samenwerking. Gemeenten willen mensenhandel tijdig signaleren en duurzaam stoppen. De aanpak is niet enkel reactief. Gemeenten richten zich ook op het voorkomen van zowel slachtoffer- als daderschap door structureel aandacht voor kwetsbare groepen te hebben. Daarom worden professionals op bewustwording en signalering getraind. Slachtoffers van mensenhandel hebben recht op ondersteuning en opvang. Opvang en ondersteuning van slachtoffers dient tijdig beschikbaar te zijn, zodat aan veiligheid en herstel kan worden gewerkt.

Een regionaal meldpunt Mensenhandel maakt het voor slachtoffers en getuigen gemakkelijker om meldingen te doen, omdat inwoners hierdoor precies weten waar ze terecht kunnen. Het centraliseren van meldingen zorgt voor een betere coördinatie tussen verschillende instanties zoals de politie en hulpverleningsorganisaties. Het streven is om in geheel Midden-Nederland tot een uniforme meldroute voor signalen mensenhandel te komen. Door meldingen op één plek te verzamelen, kunnen autoriteiten sneller reageren en de nodige stappen ondernemen om slachtoffers te beschermen en vermoedelijke daders te vervolgen. Ook kan een centraal meldpunt gegevens verzamelen en analyseren om trends en patronen in mensenhandel te identificeren. Dit helpt bij het ontwikkelen van effectievere preventie. Deze voordelen dragen bij aan een verbeterde aanpak van mensenhandel en betere bescherming van slachtoffer. Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek (VTGV) is een laagdrempelig en

⁵⁴ Een aandachtsfunctionaris is binnen een organisatie de deskundige op het gebied van de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling.

24/7 bereikbaar meldpunt. VTGV kan direct ingrijpen om slachtoffers te beschermen. Daarom onderzoeken gemeenten deze beleidsperiode of het mogelijk is om Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek als regionaal meldpunt mensenhandel in te richten en wat daarvoor nodig is. Hiermee volgt de regio het voorbeeld van Utrecht en Flevoland.

Lokale sturing op een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid

De maatregelen in deze programmalijn worden gedurende de beleidsperiode op structurele basis gemonitord. Daarbij ligt de nadruk op het verzamelen en beschikbaar maken van (lokale) kwalitatieve en kwantitatieve data, alsmede het analyseren ervan en het ontdekken van trends en ontwikkelingen. Deze data dienen als sturingsinformatie voor beleid, uitvoering en bestuur. Randvoorwaardelijk is een tijdige en uniforme wijze van aanleveren van de data door de lokale gemeenten.

Bestuurlijke afstemming zorg en veiligheid

Het bestuurlijk overleg zorg en veiligheid (BOZV) wordt gecontinueerd. De ambtelijke werkgroep draagt onder regievoering van de Regio zorg voor input, het voorbereiden van de agenda, de planning van het BOZV en opvolgen van de hieruit voortkomende acties. Doel van het bestuurlijk overleg is het op elkaar laten aansluiten van de besluitvormingsstructuur en sturingsgremia van het zorg- en (jeugd)veiligheidsdomein. Dit leidt tot op elkaar afgestemd beleid en dito aanpak. Iedere gemeente zorgt voor deelname aan het ambtelijk overleg en lokale inbedding of doorgeleiding van onderwerpen die ter tafel zijn gekomen door een afgevaardigde vanuit het sociaal domein én veiligheid (OOV).

Doorontwikkelen sluitende aanpak kwetsbare en/of overlastgevende inwoners

Gemeenten zetten blijvend in op een integrale en sluitende aanpak. Dit doen zij via diverse aanpakken, waaronder bijvoorbeeld de Persoonsgerichte Aanpak en de uitvoering van de Wvvgz. Indien nodig wordt de casus opgeschaald naar het Zorg- en Veiligheidshuis. Waar mogelijk wordt een uniforme werkwijze ontwikkeld die ruimte biedt voor lokaal maatwerk, maar waarin afstemming en onderlinge samenwerking centraal staan. Gemeenten zetten in op monitoring en evaluatie, zodat de effectiviteit van de aanpak meetbaar wordt en bijgestuurd kan worden waar nodig. Binnen het ambtelijk overleg Zorg- en Veiligheid wordt de sluitende aanpak (blijvend) geagendeerd. Hierbinnen wordt eveneens gewerkt aan het uniformeren van de aanpak, evenals het monitoren van de huidige aanpak: hieruit worden trends en ontwikkelingen gedestilleerd. De bestuurders worden in het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid op de hoogte gehouden van de trends, ontwikkelingen en knelpunten en kunnen in dit gremium indien nodig bijsturen. Gemeenten zijn lokaal verantwoordelijk voor de juridische aspecten aangaande de PGA-L.

Vrijwillige nazorg voor (ex-)gedetineerde inwoners

Gemeenten geven uitvoering aan de vastgestelde procesafspraken '[Detentie en Terugkeer: Ondersteuning van \(ex-\)gedetineerden naar regio Gooi en Vechtstreek](#)'. Ambtelijke sturing op de gemaakte procesafspraken vindt in de regionale ambtelijke werkgroep Zorg en Veiligheid plaats. De bestuurlijke monitoring vindt plaats via het BOZV.

Doorontwikkelen aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties

In de Wmo 2015 wordt huiselijk geweld gezien als een belemmering voor participatie. De wet maakt gemeenten nadrukkelijk verantwoordelijk voor de preventie en aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling, ook als de hulp uiteindelijk op regionaal of landelijk niveau wordt geboden. Gemeenten sturen daarom lokaal op het voorkomen van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Zij voeren programma's uit om domeinoverstijgend risicofactoren te verkleinen en beschermende factoren te vergroten. Zodat inwoners die hulp nodig hebben, kunnen rekenen op tijdige en adequate steun. Gemeenten zetten - samen met Veilig Thuis - interventies en hulp in. Deze interventies en hulp kopen gemeenten gezamenlijk in via Regio Gooi en Vechtstreek. Ook het beheer doen gemeenten gezamenlijk. In situaties van geweld in afhankelijkheidsrelaties waarbij kinderen betrokken zijn, zetten gemeenten altijd een procesregisseur in. Gemeenten zorgen ervoor dat activiteiten gericht op persoonlijk herstel na geweld in afhankelijkheidsrelaties lokaal beschikbaar zijn en dat deze activiteiten bekend en laagdrempelig toegankelijk zijn. Gemeenten investeren in de inzet van ervaringsdeskundigen op het gebied van geweld in afhankelijkheidsrelaties en in het aantrekken, opleiden en behouden van medewerkers gespecialiseerd in geweld in afhankelijkheidsrelaties.

Effectieve aanpak van mensenhandel

Gemeenten sturen samen op de aanpak van uitbuiting en mensenhandel. Op lokaal niveau borgen gemeenten randvoorwaarden om uitbuiting en mensenhandel te voorkomen en aan te pakken. Er is sprake van beleid en een effectieve aanpak. Gemeenten versterken de infrastructuur van signalering en zorgen ervoor dat mensen weten waar zij met signalen van- en ervaringen met mensenhandel terecht kunnen. Sturing op zorgcoördinatie doen gemeenten via Regio Gooi en Vechtstreek

Elke gemeente heeft minimaal één aandachtfunctionaris die gespecialiseerd is in het signaleren van mensenhandel. Gemeenten voeren interventieprogramma's uit die op kwetsbare doelgroepen, zoals jongeren, gericht zijn. Hierbij is in het bijzonder aandacht voor criminele uitbuiting. Gemeenten werken hiervoor samen met scholen, jongerenwerkers, (jeugd)agenten en andere betrokken ketenpartners.

Financiën (begroting, prijspeil 2024)

Nr.	Maatregel	2026	2027	2028	2029 e.v.	Dekking
16	Uitvoering Wet verplichte GGz	78.913	78.913	78.913	78.913	BW/MO
16/ 19	Intensieve betrokkenheid op complexe GIA- casuïstiek (MDA++)	149.286	149.286	149.286	149.286	VO
16/ 19	Risicotaxatie jongeren (verwijsindex)	22.518	22.518	22.518	22.518	BW/MO/VO
16/ 19	Personele capaciteit VT, inclusief ketenregisseur	4.342.026	4.342.026	4.342.026	4.342.026	Gemeentelijke bijdrage + VO
17	Verslavingsbemoeying & expertise	146.357	146.357	146.357	146.357	MO
17	Medicatieverstrekking (methadon)	124.192	124.192	124.192	124.192	BW/MO
17	GGz bemoeying & expertise	292.775	292.775	292.775	292.775	MO
18	Naar een optimaal ZVHGV (incl. Re- integratie ex- gedetineerden)	200.000	200.000	200.000	200.000	VO
19	Behoud chatfunctie + Aware (VT)	123.052	123.052	123.052	123.052	VO
20	Hoogwaardige zorg voor slachtoffers van seksueel geweld (CSG)	89.704	89.704	89.704	89.704	VO
21	Aanpak uitbuiting en mensenhandel	76.733	76.733	76.733	76.733	VO
	Eemnes: Bijdrage VT	11.524	11.524	11.524	11.524	VO
	Gemeentelijke (proces)regie	370.396	370.396	370.396	370.396	BW/MO/VO
	Totaal programmalijn 3	6.027.476	6.027.476	6.027.476	6.027.476	

REGIONALE SAMENWERKING

Om de ambities en beleidsdoelstellingen van dit beleidsplan te behalen, is regionale samenwerking van essentieel belang.

Samenkracht!

Bij alles wat gemeenten, zorgorganisaties en maatschappelijke partners in het kader van regionale beleidsontwikkeling doen, is het perspectief van inwoners het vertrekpunt. Voor de samenwerking met inwoners hebben gemeenten een speciaal platform opgericht: Samenkracht! Via Samenkracht! worden inwoners met ervaring met een bepaald onderwerp betrokken en gesproken. Per onderwerp worden inwoners 'geworven' met wie wij bespreken waar hun vraag ligt en waar zij behoefte aan hebben. Door via Samenkracht! goed naar inwoners te luisteren, sluiten gemeenten aan bij de vraag en behoeften van inwoners.

Samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners verstevigen

Het succes van het behalen van de doelstellingen uit dit beleidsplan hangt nauw samen met de aanwezigheid van een breed draagvlak. Dit vraagt om dialoog waarin zoveel mogelijk betrokkenen kunnen meepraten, meedenken en meewerken. Uitgangspunt daarbij is om te *praten met* en niet *over*. Daarom wordt er enerzijds altijd met alle perspectieven aan tafel gewerkt, anderzijds vraagt dit om actief partnerschap⁵⁵, vanuit een wederzijdse afhankelijkheid tussen alle betrokkenen. In geval van personele schaarste herzien maatschappelijke partners in afstemming met hun financiers, waaronder de gemeenten, welke taken cruciaal zijn voor de zorgverlening aan inwoners en welke taken minder essentieel en/of door anderen uitgevoerd kunnen worden.

De afgelopen jaren heeft het partnerschap tussen gemeenten en de zorgpartners Bescherming & Opvang verder vorm gekregen en is deze bestendigd door bijvoorbeeld het [Convenant Herstelnetwerk](#) en door de wijze van samenwerken en verantwoording nemen binnen de contracten Bescherming & Opvang. Daarnaast is de samenwerking met veiligheidspartners op thema's aangaande zorg en veiligheid geïntensiveerd. Ook wordt er intensief samengewerkt tussen gemeenten, zorgaanbieders en woningcorporaties in het kader van Huisvesting Maatschappelijke Doelgroepen (HMD).

Domeinoverstijgende samenwerking

Gemeenten hebben een regierol in de opgaven om voldoende woningen, voldoende betaalbare woningen en een veilige woon- en leefomgeving te realiseren. Preventie en perspectief vraagt om een goede lokale basis, zodat beschermende factoren optimaal zijn ingevuld; denk aan je thuis voelen in de wijk en het hebben van werk of dagbesteding, van laagdrempelige ontmoetingsmogelijkheden. Beschermd en veilig (thuis) wonen gaat om begeleiding én om huisvesting en raakt dus ook de beide domeinen (sociaal en fysiek), maar gaat ook om de overgang van de Jeugdwet naar de Wmo (van 18-

⁵⁵ De arbeidsmarktkrapte brengt risico's met zich mee, ook in het kader van zorg en ondersteuning aan inwoners. In het hoofdstuk 'Maatschappelijke ontwikkelingen' wordt hier ook op ingegaan en is de relatie gelegd met de beoogde transformatieopgaven binnen het sociaal domein. In geval van personele schaarste herzien maatschappelijke partners in afstemming met hun financiers, waaronder de gemeenten, welke taken cruciaal zijn voor de zorgverlening aan inwoners en welke taken minder essentieel en/of door anderen uitgevoerd kunnen worden. Personele ontwikkelingen staan dan ook standaard op de agenda van de contractgesprekken met de zorgpartners.

naar 18+). Een effectieve verbinding en integrale benadering tussen zorg en veiligheid is nodig om opgaven, zoals de aanpak van huiselijk geweld en kindermishandeling en de aanpak van personen met onbegrepen gedrag, goed uit te voeren. Dat gaat niet vanzelf. Het vraagt om optimale samenwerking op alle niveaus. Naast het feit dat er sprake is van een slachtoffer en een pleger, kunnen slachtoffer- en plegerschap door elkaar lopen. Ook spelen er vaak problemen op meerdere leefgebieden. Een integrale aanpak gaat daarom niet enkel over zorg en veiligheid. Integraliteit gaat ook over de overgang van 18- naar 18+⁵⁶ en over werk, participatie en huisvesting. Het organiseren van deze samenwerking is complex en gaat niet vanzelf. De betrokken partijen werken namelijk in afzonderlijke ketens en vanuit verschillende wettelijke kaders, terwijl inwoners zich niet zonder meer in domeinen laten indelen. Ook is de verantwoordelijkheid voor deze opgaven soms lokaal en soms regionaal belegd. Waar nodig om de ambities uit het beleidsplan te behalen, speelt Regio Gooi en Vechtstreek een faciliterende of aanjagende rol in de samenwerking tussen de verschillende domeinen. Voor de onderdelen waar dit van toepassing is, is dit uitgewerkt binnen de voorgaande beleidsprogramma's.

Bestuur

De zorg en ondersteuning vanuit Bescherming & Opvang is vormgegeven op het niveau van Gooi en Vechtstreek⁵⁷. Veel rondom preventie en welzijn pakken gemeenten lokaal op, een uitzondering daarop is het Preventie en handhavingsplan (PHP) en preventie van alcohol en drugs. Regio Gooi en Vechtstreek is een samenwerkingsverband van de gemeenten en onderdeel van het gemeentelijk apparaat. De legitimatie van beleid is te allen tijde lokaal, maar de voorbereiding en vormgeving van dat beleid doen gemeenten gezamenlijk. Zo sluit het beleid goed aan bij de schaal van de uitvoering. De Wet maatschappelijke ondersteuning is hier ook duidelijk over: er is sprake van lokaal gemeentelijk bestuur voor de voorzieningen die zijn opgenomen in dit beleidsplan. De lokale gemeentelijke verantwoordelijkheid is in de wet vastgelegd en kan niet gewijzigd/overgedragen worden.

Gezamenlijke beleidsuitvoering

Om de uitvoering van dit beleidsplan te begeleiden is er een regionaal beleidsteam werkzaam bij Regio Gooi en Vechtstreek. De hiermee gemoeide personele capaciteit wordt gefinancierd uit de landelijke uitkeringen die beschikbaar zijn voor de taken die zijn ondergebracht bij het programma Bescherming & Opvang. Vanaf juni 2024 tot en met eind 2025 is, specifiek in het kader van de aanpak dakloosheid, een ingehuurd projectleider bekostigd uit de decentralisatie-uitkering Nationaal Actieplan Dakloosheid. Deze taak met bijbehorende uitkering heeft echter een structureel karakter en is dan ook belegd in dit beleidsplan. Vanaf 2026 zal de hiermee gemoeide inzet van 24 uur per week voortgezet worden via een te realiseren uitbreiding van het regionale beleidsteam, waarmee de inhuur eindigt. Daarnaast zijn er met dit beleidsplan een aantal taken bijgekomen die ook om een aanvulling op de personele capaciteit vragen. Denk aan extra inzet op de overgang van 18- naar 18+, middelengebruik en verslaving en op het verder verstevigen van de zorg en veiligheidsketen. Ook vraagt dit beleid om het investeren in een domeinoverstijgende samenwerking en het kunnen leggen van verbanden tussen de diverse landelijke programma's en dit beleidsterrein. In de begroting is dan ook rekening gehouden met de benodigde uitbreiding van beleidscapaciteit, ten behoeve van bovengenoemde taken, met 1 fte.

De beleidsadviseurs coördineren de bestuurlijke, beleidsmatige en uitvoerende samenwerking tussen gemeenten en zijn verantwoordelijk voor de coördinatie van de beleidsvoorbereiding en uitvoering van het beleidsplan Bescherming & Opvang. Zij zijn verantwoordelijk voor relatiemanagement c.q.

⁵⁶ Het beleidsplan Bescherming & Opvang richt zich specifiek op inwoners die (dreigen) maatschappelijk uit te vallen. De overgang 18- en 18+ is in de context van dit beleidsplan dus enkel van toepassing waar die overgang een risico op maatschappelijke uitval vormt.

⁵⁷ Eemnes werkt op enkele onderdelen met andere regio's samen (zoals bij de Jeugdwet en Wonen) – zie bijlage 2.

accounthouderschap met de zorgpartners. Ook zijn de beleidsadviseurs verantwoordelijk voor het opstellen van voortgangsrapportages, van een startnotitie (proces, evaluatierapport en richting nieuw plan) voorafgaand aan een nieuw beleidsplan en voor het opstellen van een nieuw beleidsplan, zodra de lopende beleidsperiode afloopt. De beleidsadviseurs stemmen primair af met de bestuurlijk trekkers van Bescherming & Opvang en vervolgens ook met de andere betrokken portefeuillehouders, via het portefeuillehouders overleg Gezondheid & Ondersteuning (sociaal domein).

Beleidsadviseurs van de zeven gemeenten en van de Regio werken nauw samen middels de ambtelijke werkgroepen, gefaciliteerd en voorgezeten door de regionale adviseurs.

Gezamenlijke inkoop en contractbeheer

De gemeenten geven de zorg en ondersteuning op het terrein van Bescherming & Opvang gezamenlijk vorm. Mede wegens vereisten die voortvloeien uit de Norm voor Opdrachtgeverschap kopen gemeenten voorzieningen, zoals beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang, gezamenlijk in. Het beheer van deze contracten voeren gemeenten gezamenlijk uit. Deze taken zijn belegd bij de Regio.

Voorgenomen fusie Wijdmeren-Hilversum

De gemeenteraden van Wijdmeren en Hilversum hebben op 10 juli 2024 de intentie uitgesproken om op 1 januari 2027 gemeente Wijdmeren bij Hilversum te voegen. Op 28 maart 2024 hebben de gemeenteraden van Hilversum en Wijdmeren het herindelingsadvies 'Samen Sterker' vastgesteld en aangeboden aan de commissaris van de Koning van Noord-Holland. Voor dit beleidsplan heeft dit verder geen gevolgen, anders dan dat Wijdmeren en Hilversum straks verder gaan als één gemeente.

Financiën (begroting, prijspeil 2024)

Capaciteit	2026	2027	2028	2029 e.v.	Dekking
Beleid	540.153	540.153	540.153	540.153	BW/MO/VO
Inkoop en Contractbeheer	625.198	625.198	625.198	625.198	BW/MO/VO
Totaal	1.165.351	1.165.351	1.165.351	1.165.351	

FINANCIËN 2026 – 2033

Hieronder staat de uitwerking van het financieel kader waar vanuit het beleidsplan gedurende de periode 2026 – 2033 wordt uitgevoerd. Allereerst zijn de inkomsten en uitgaven in beeld gebracht en vanuit welke bronnen de opbrengsten afkomstig zijn. Vervolgens wordt ingegaan op de wijze waarop sturing op de financiën plaatsvindt, welke risico's er zijn en op welke wijze deze risico's worden ondervangen. Tenslotte zijn de relevante financiële ontwikkelingen opgenomen en toegelicht.

Inkomstenbronnen

Bescherming & Opvang wordt gefinancierd vanuit de volgende bronnen:

1. Integratie-uitkering beschermd wonen (centrumgemeente)⁵⁸;
2. Eigen bijdrage beschermd wonen (centrumgemeente);
3. Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang (centrumgemeente);
4. Decentralisatie-uitkering nationaal actieplan dakloosheid (centrumgemeente);
5. Decentralisatie-uitkering vrouwenopvang (centrumgemeente);
6. Algemene Uitkering (gemeenten), t.b.v. de gemeentelijke bijdragen GGD en Veilig Thuis (VT).

Begroting (prijspeil 2024)

	2026	2027	2028	2029 e.v.
Inkomsten				
Integratie-uitkering beschermd wonen	13.648.817	13.648.817	13.648.817	13.648.817
Eigen bijdrage beschermd wonen (CAK)	75.000	75.000	75.000	75.000
Decentralisatie-uitkering maatschappelijke opvang	2.260.176	2.260.176	2.260.176	2.260.176
Decentralisatie-uitkering actieplan dakloosheid	326.708	326.708	326.708	326.708
Decentralisatie-uitkering vrouwenopvang	2.718.305	2.720.215	2.720.215	2.720.215
Gemeentebijdrage GGD	48.175	48.175	48.175	48.175
Gemeentebijdrage VT	2.286.129	2.286.129	2.286.129	2.286.129
Totaal	21.363.310	21.365.220	21.365.220	21.365.220
Uitgaven				
Preventie en perspectief	1.947.387	1.947.387	1.947.387	1.947.387
Beschermd en veilig thuis wonen	12.223.096	12.223.096	12.223.096	12.223.096
Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid	6.027.476	6.027.476	6.027.476	6.027.476
Regionale samenwerking	1.165.351	1.165.351	1.165.351	1.165.351
Totaal	21.363.310	21.363.310	21.363.310	21.363.310
 Inkomsten minus uitgaven	 0	 1.910	 1.910	 1.910

Toelichting op de begroting

De hierboven gepresenteerde begroting gaat voor de lasten uit van het prijspeil 2024, waarbij de uitgaven die gemoeid zijn met dit beleidsplan hierin meegenomen zijn⁵⁹. De uitkeringen zijn geactualiseerd op basis van de decembercirculaire 2024. De gemeentelijke bijdragen zijn gelijk aan de

⁵⁸ De middelen voor inwoners met een licht verstandelijke beperking beschermd wonen zijn in 2015 niet overgeheveld, ondanks dat gemeenten hiervoor wel verantwoordelijk werden. Nadat de aard en omvang van deze doelgroep onderzocht is, werd bestuurlijk overeengekomen (tussen VWS en VNG) dat er vanaf 2017 een bedrag van 60,4 miljoen euro structureel werd toegevoegd aan de integratie-uitkering Sociaal Domein (en dus niet aan de integratie-uitkering beschermd wonen).

⁵⁹ Daar dit beleidsplan voornamelijk een voortzetting van het vorige beleidsplan is, lopen de uitgaven van de diverse maatregelen ook door. Daar waar het gaat om nieuwe maatregelen, is hier – per thema – tekst aan gewijd in de hoofdstukken 'Beleidsprogrammalijnen' en 'Regionale samenwerking'.

gewijzigde begroting 2024 en de eigen bijdrage beschermd wonen (CAK) is opgenomen op basis van verwachte inkomsten. Zodra de meicirculaire 2025 gepubliceerd is, wordt deze begroting aangepast naar de situatie van 2025, conform de gebruikelijke begrotingssystematiek.

In de meicirculaire vindt de loon-/prijscompensatie plaats van de integratie-uitkering beschermd wonen. De indexaties op de gecontracteerde voorzieningen en personele kosten vinden jaarlijks bij de start van het nieuwe kalenderjaar plaats, waardoor er (ook) jaarlijks een tijdelijk tekort op de begroting ontstaat welke vervolgens met de extra middelen vanuit de meicirculaire (tot op heden ieder jaar) weer volledig gedekt worden. De gemeentelijke bijdrage van de GGD, ten behoeve van de preventieve activiteiten, staat al jaren vast en zijn in de afgelopen jaren dan ook niet geïndexeerd.

De gemeentelijke bijdrage ten behoeve van Veilig Thuis (VT) wordt regulier verhoogd op basis van de gebruikelijke indexaties zoals deze toegepast worden voor de Regiobegroting. De gemeentelijke bijdrage stijgt mee met de van toepassing zijnde indexaties, daar de decentralisatie-uitkering vrouwenopvang – waar VT voor een groot deel uit bekostigd wordt – geen loon-/prijscompensaties uitkeert via deze decentralisatie-uitkering, maar bij de lokale gemeenten terecht komt (meer hierover in paragraaf 'Risico's').

Bij de oplevering van het definitieve beleidsplan (d.d. 13 oktober 2025), wordt de begroting geactualiseerd op basis van de gebruikelijke begrotingssystematiek. Dan wordt de begroting 2025, met prijspeil 2025 – op basis van de meicirculaire – gepresenteerd. Bij de definitieve begroting 2025 zal dan ook pas de gemeentelijke bijdrage per gemeente⁶⁰ inzichtelijk gemaakt worden, dit heeft in de conceptfase nog geen meerwaarde en geeft een vertekend beeld⁶¹.

Sturing

De Regio voert de kassiersfunctie uit en rapporteert via de reguliere [Planning & Control-cyclus](#) over de voortgang. De regie over de uitgaven is belegd bij de Regio. Hiermee is de zeggenschap over deze budgetten voor alle gemeenten gewaarborgd en belegd bij het Algemeen Bestuur.

Daarnaast zijn de portefeuillehouders sinds 2024 in staat gesteld om jaarlijks, voorafgaand aan de reguliere bestuursrapportages, bij te kunnen sturen op de uitgaven van Bescherming & Opvang middels [deze afspraak](#).

Risico's

Het ministerie van Volksgezondheid Welzijn en Sport (VWS) heeft eerder besloten om ten behoeve van het kalenderjaar 2024 de volume-compensatie behorend tot de Integratie Uitkering Beschermd Wonen (IUBW) niet uit te keren en is voornemens om dit voor het kalenderjaar 2025 nog eens te besluiten, wat in de meicirculaire bekend gemaakt zal worden. Tot die tijd houdt de begroting dan ook geen rekening met het uitkeren van deze volume-compensatie, waarmee gemeenten dus geen risico lopen.

Gemeenten geven structureel meer uit aan de maatschappelijke opvang en de vrouwenopvang dan zij via de decentralisatie-uitkeringen daarvoor van het Rijk ontvangen. De tekorten worden tot op heden gedekt met de middelen die ontvangen worden via de integratie-uitkering beschermd wonen. Naast de ontoereikende decentralisatie-uitkeringen, worden de loon-/prijs- en volumestijgingen niet via deze uitkeringen gecompenseerd. De indexering van decentralisatie-uitkeringen maatschappelijke opvang en vrouwenopvang vindt op een indirecte wijze plaats. Alle decentralisatie-uitkeringen worden

⁶⁰ Eemnes draagt financieel niet bij aan Veilig Thuis, daar zij niet meedoen met regio Gooi en Vechtstreek in het kader van Veilig Thuis. Vanaf 2026 draagt Eemnes wel bij aan de GGD in het kader van de preventie activiteiten (PHP) en gaan dan ook meedoen vanaf 2026 (ten aanzien van de financiële bijdrage heeft het college van Eemnes d.d. 22 april 2025 besloten).

⁶¹ Gemeenten dragen nu namelijk al meer bij ten behoeve van Veilig Thuis, op basis van de doorgevoerde indexaties per 1-1-2025. Dit is dus in werkelijkheid hoger dan de gepresenteerde conceptbegroting 2024.

opgeteld bij de Algemene Uitkering. Daarover wordt vervolgens het accres uitgekeerd. Het accres landt bij alle gemeenten en dus niet alleen bij centrumgemeenten. Het ziet ernaar uit dat ook dit niet zal wijzigen als gevolg van het nieuwe financieringssysteem dat per 2026 wordt ingevoerd door de landelijke overheid. De regionale begroting Bescherming & Opvang komt op deze wijze onder druk te staan, daar de voorzieningen uiteraard wel jaarlijks geïndexeerd worden. Hiermee worden de uitgaven hoger, terwijl de opbrengsten uit deze twee uitkeringen niet meestijgen met de kosten. Vooralsnog voldoen gemeenten aan hun wettelijke taken, binnen de daarvoor beschikbare Rijksmiddelen. Het uitgangspunt is dat gemeenten binnen het huidig financieel kader de taken kunnen blijven uitvoeren.

Reserve

De gemeenten zijn risicodragend ten aanzien van het programma Bescherming & Opvang. Dit betekent dat een positief resultaat ten gunste wordt gebracht van de reserve tot het plafond van twee miljoen euro is bereikt, het overgebleven positieve resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld. Een negatief resultaat wordt ten laste van de reserve gebracht tot het moment dat deze op nul staat, het overgebleven negatieve resultaat wordt op basis van inwonertal over de gemeenten verdeeld. De reserve kent sinds het eerste regionale beleidsplan, vanaf 2017, een vaststaand plafond van twee miljoen. Gemeenten hebben in 2025 alle regionale reserves geactualiseerd⁶², waarmee het plafond van de reserve van Bescherming & Opvang wederom een plafond kent van twee miljoen.

Waarom een reserve

Bij het werken met een reserve kunnen onverwachte kosten en/of tegenvallende inkomsten direct opgevangen worden. In [dit](#) vastgestelde bestedingsvoorstel staan twee concrete voorbeelden van onverwachte (en/of niet planbare) kosten, bij voorstel 4 en 5.

Beleid maken en vervolgens het vastgestelde beleid uitvoeren kan in sommige situaties leiden tot onvoorziene omstandigheden, ook ten aanzien van de inkomsten en uitgaven. Ook met dit beleidsplan zijn er doelstellingen opgenomen, waarvan op voorhand niet bekend is of deze doelen vervolgens ook extra kosten met zich mee zullen brengen en/of hoeveel kosten hiermee gemoeid zullen zijn en wanneer die kosten gemaakt zullen worden. Dit soort kosten kunnen dan in eerste instantie opgevangen worden via de reserve, zodat er geen vertragingen hoeven te ontstaan.

Daarnaast zullen er ook doelstellingen bij de uitvoering niet (tijdig en/of volledig) gerealiseerd worden, waarbij er al wel vooraf uitgaven begroot zijn. Hierdoor kan er op een lopende begroting dus ook geld overblijven en incidenteel voor iets anders – passend binnen het beleidskader Bescherming & Opvang en bedoeld voor de daarbij horende doelgroep - ingezet kunnen worden of op den duur structureel een andere bestemming krijgen, zoals ook met het hierboven genoemde bestedingsvoorstel is gebeurd.

Financiële ontwikkelingen

Doordecentralisatie beschermd wonen

Op dit moment zijn de centrumgemeenten nog altijd verantwoordelijk voor de wettelijke taken en bijbehorende Rijksmiddelen betreffende beschermd wonen (BW) en de maatschappelijke opvang (MO). Vanaf 2023 zouden alle gemeenten gefaseerd verantwoordelijk gemaakt worden voor de uitvoering en bekostiging van beschermd wonen. Vervolgens zou vanaf 2026 de mogelijkheid van de doordecentralisatie van de maatschappelijke opvang aan de orde komen⁶³. De invoering van het

⁶² Het Algemeen Bestuur heeft hiervoor de 'nota reserves en voorzieningen' d.d. 10 april 2025 vastgesteld.

⁶³ De decentralisatie uitkering vrouwenopvang wordt niet door- gedecentraliseerd.

Woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen⁶⁴, met tegelijkertijd de invoering van het objectief verdeelmodel, is vervolgens een paar keer uitgesteld en ook nu is er nog geen besluit genomen over de invoering daarvan. De doordecentralisatie betreffende de maatschappelijke opvang zal daarmee ook tot nader orde uitgesteld worden.

Voor gemeenten in Gooi en Vechtstreek heeft bovengenoemde doordecentralisatie naar verwachting weinig tot geen effect. Gemeenten continueren de huidige samenwerking waarbij zij ook samen invulling blijven geven aan de financiële verantwoordelijkheid voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang.

Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming

Om de beoogde transitie naar het Toekomstscenario Kind en Gezinsbescherming (TKS) vorm te geven, stelde het Rijk voor de jaren 2023 tot en met 2025 incidentele middelen beschikbaar. De uitkering hiervan verliep via de Decentralisatie Uitkering Vrouwenopvang (DUVO) die de centrumgemeenten van het Rijk ontvangen. Daar vrouwenopvang een overgedragen taak betreft en centrumgemeente Hilversum de DUVO overhevelt naar de Regio, gebeurt dit ook met de hierboven genoemde incidentele middelen. Het meest recente landelijke programmaplan TKS dat beschikbaar is, is voor de periode 2023 tot en met 2025. Het daaropvolgende programmaplan TKS is nog niet gepubliceerd. Hierdoor is het onzeker of er opnieuw (incidentele) middelen beschikbaar gesteld worden. Ook is onduidelijk via welke uitkering deze middelen - al dan niet opnieuw bij de centrumgemeenten - zullen landen, indien deze worden toegekend. Daarom zijn deze middelen (nog) niet in de begroting Bescherming & Opvang 2026-2033 opgenomen en daarmee ook niet de daaropvolgende uitgaven.

Financieel ravijnjaar 2026

Vanaf 2026 wordt er een nieuw financieringssysteem ingevoerd door de landelijke overheid. Concreet betekent dit dat het geld uit het gemeentefonds via een nieuwe verdeelsleutel wordt toegekend aan gemeenten. De verwachting was aanvankelijk dat gemeenten gezamenlijk 2,4 miljard euro minder van het Rijk zullen ontvangen, waarbij de taken gelijk blijven. Met het publiceren van de Voorjaarsnota 2025 wordt de terugval in het gemeentefonds deels gecompenseerd met een structureel bedrag van ruim 4 miljoen euro⁶⁵.

Het ziet ernaar uit dat de Rijksmiddelen voor beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang ongemoeid blijven, waardoor gemeenten de wettelijke taken ten aanzien van Bescherming & Opvang binnen het huidig financiële kader kunnen blijven uitvoeren.

⁶⁴ Het woonplaatsbeginsel Beschermd Wonen (BW) betekent dat elke gemeente verantwoordelijk wordt voor BW, voor haar eigen inwoners, ook wanneer die naar een andere gemeente verhuizen omdat daar de beste plek voor herstel is.

⁶⁵ Daarnaast krijgen gemeenten, vanaf 2026, er structureel 414 miljoen euro bij om de stijgende kosten van de Jeugdzorg op te vangen en incidenteel een voordeel van ongeveer 950 miljoen, verdeeld over 2026 en 2027 als gevolg van het voornemen om de Hervormingsagenda Jeugd door te schuiven naar 2028).

BIJLAGEN

Bijlage 1 - Achtergrondinformatie maatschappelijke ontwikkelingen

Deze bijlage gaat dieper in op de achtergrond van de maatschappelijke ontwikkelingen die eerder geschetst zijn het hoofdstuk 'Beleidskader 2026 – 2033', paragraaf 'Maatschappelijke ontwikkelingen'.

Van beschermd wonen naar beschermd thuis

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het beschermd wonen van inwoners met psychische, psychiatrische en/of sociaal-maatschappelijke problemen. Zij wonen bijvoorbeeld in een voorziening met andere inwoners, die ook intensieve begeleiding en toezicht nodig hebben. De beweging van beschermd wonen naar een beschermd thuis zorgt ervoor dat mensen mee kunnen blijven doen in de samenleving en structuur in hun dagelijks leven behouden. Steeds vaker blijven mensen in hun eigen huis wonen en komen de hulpverleners bij hen thuis. In 2015 bracht de commissie Dannenberg, in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), een [advies uit over de toekomst van het beschermd wonen](#).

Gemeenten zijn circa tien jaar bezig met deze beweging, zo ook de gemeenten van Gooi en Vechtstreek. Gemeenten geven met 'een beschermd thuis' invulling aan een beweging die ten goede komt aan de participatie en zelfregie van inwoners die zelf, of met hulp vanuit de omgeving, moeite hebben om zich in de samenleving staande te houden. De wetgeving is daarbij instrumenteel. De behoeften van de mensen om wie het gaat en de menselijke maat zijn het vertrekpunt. De Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) is de basis van beschermd wonen en daarmee ook van het beleid van gemeenten voor de beweging naar een beschermd thuis⁶⁶. De ambitie van de landelijke en lokale overheden is om samen met alle belanghebbenden een duurzame beweging in gang te zetten om kwalitatief goede, beschikbare en betaalbare hulp te borgen dicht bij de mensen. Ondanks dat de beweging de nodige kwalitatieve effecten heeft voor inwoners is er landelijk nog altijd sprake van wachtlijsten en wachttijden voor (het klassieke) beschermd wonen⁶⁷.

De vraag naar beschermd wonen is de afgelopen jaren afgenomen. Dit komt voor een groot deel doordat de Wet langdurige zorg (Wlz) per 2021 werd opengesteld voor mensen met psychische problematiek en een permanente 24 uurszorg behoefte. Circa zestig tot vijftig procent van de inwoners die in onze regio gebruik maakten van beschermd wonen ontvangen sindsdien zorg met verblijf, van veelal dezelfde zorgaanbieders, bekostigd vanuit de Wlz in plaats van uit de Wmo. De vraag naar beschermd wonen is echter ook afgenomen door de werking van het regionale beleid. Zo zijn er regionale toelatingscriteria ontwikkeld, om consultants handvatten te geven en inwoners een gelijke behandeling te geven. Hiermee worden bijvoorbeeld (enkelvoudige) huisvestingsproblemen niet meer opgelost met het inzetten van beschermd wonen. Ook heeft de inzet van de regionaal wachtlijstbeheerder, die nauw samenwerkt met de gecontracteerde aanbieders en met de gemeentelijke uitvoeringsdiensten, geleid tot het actueel houden en (daarmee) inkorten van de wachtlijst voor beschermd wonen, het versnellen van het plaatsingsproces en het mede mogelijk maken van intervisiebijeenkomsten tussen consultants van de diverse uitvoeringsdiensten. De ontwikkeling van diverse alternatieven voor beschermd wonen, waardoor mensen thuis kunnen blijven wonen of eerder het beschermd wonen kunnen verlaten, dragen in toenemende mate bij aan het afnemen van de vraag.

⁶⁶ Bron (VNG): [Basiskennis beschermd thuis](#)

⁶⁷ De VNG is sinds eind 2023 de diverse wachtlijsten en wachttijden inzichtelijk aan het maken en tot een voorstel te komen over hoe landelijk ook het gesprek goed te kunnen gaan voeren met de buitenwereld over wat gemeenten zien, in welke context dat geplaatst moet worden en hoe gemeenten daarop anticiperen, welke knelpunten zij daarbij tegenkomen en wat gemeenten nodig hebben. Een aantal regio's zijn daar actief bij betrokken, waaronder Gooi en Vechtstreek, via de Regio.

Sinds medio 2024 is het aantal aanvragen voor beschermd wonen voor/door jongeren toegenomen, te weten tien in vier maanden tijd. Het komt voor dat jongeren worden aangemeld voor beschermd wonen, als vervolg op het jeugdverblijf⁶⁸, waarbij ze deze 24 uurszorg voorziening eigenlijk niet echt nodig hebben. Bij een gebrek of tekort aan passende alternatieven wordt beschermd wonen toch vaak verkozen als best passend vervolg op het jeugdverblijf zodra de jongere (bijna) achttien wordt.

Monitoring

Net als bij de aanpak dakloosheid is ook dit proces, per regio, in beeld gebracht via het dashboard Beschermd Thuis. Dit dashboard is een vervolg en een verdieping op het dashboard dat in het kader van de Norm van Opdrachtgeverschap⁶⁹ is opgesteld. Ook dit dashboard is op centrumgemeenteniveau inzichtelijk gemaakt⁷⁰. Het dashboard van onze regio staat sinds ruim een jaar op alle hoofd en sub thema's op 'gereed'. Dit betekent dat het beleidsmatig inmiddels minder aandacht vergt, maar tegelijkertijd zeker niet als afgehandeld beschouwt dient te worden. Gemeenten en Regio zullen op alle thema's blijven acteren en bijsturen daar waar nodig, samen met de betrokken maatschappelijke partners en inwoners met ervaringskennis.

Onvoldoende betaalbare woningen voor aandachtsgroepen

In Gooi en Vechtstreek komen per jaar circa veertienhonderd sociale huurwoningen beschikbaar. Deze woningen worden via Woningnet regionaal aangeboden. Vijftig tot zestig procent hiervan wordt verhuurd aan starters en veertig tot vijftig procent aan doorstromers.

Sinds 1 juli 2019 is een Huisvestingsverordening van kracht waarin mensen die uitstromen uit onder andere Beschermd Wonen of Maatschappelijke Opvang zijn benoemd als urgentiecategorieën.

Mensen die toe zijn aan zelfstandig wonen – al dan niet met ambulante begeleiding – komen na een jaar actief reageren met voorrang in aanmerking voor een passende woning.

In de [regionale woonzorganalyse](#) hebben gemeenten, samen met woningcorporaties en zorgpartijen de woonbehoefte van inwoners met een zorgvraag in beeld gebracht. Deze behoefte maakt integraal onderdeel uit van de demografische ontwikkelingen en de woningbehoefte zoals berekend door de Provincie Noord Holland. Deze behoefteberekening is één op één vertaald in de woningbouwopgave Gooi en Vechtstreek, zoals ook opgenomen in het regionale Woonakkoord en de Woondeal MRA. Medio 2025 worden de nieuwe prognoses van de provincie verwacht die worden verwerkt in de actuele woningbouwopgave.

Dakloosheid

Dakloosheid kent verschillende oorzaken. Eenmaal dakloos wordt het vaak nog moeilijker om daaraan te werken. Daarom kan dakloosheid ook alleen bestreden worden in samenhang met andere programma's, zowel nationale programma's als gemeentelijk beleid en regelingen. Het gaat dan bijvoorbeeld om armoedebelaid, huisvestingsbeleid voor aandachtsgroepen, wijzigingen in de Participatiewet (- In Balans) voor werk en inkomen, wijzigingen van de BRP (Burgerzaken) en om de nationale woon- en bouwagenda.

Het Nationaal Actieplan Dakloosheid stelt de ambitie om dakloosheid in Nederland fors en structureel terug te dringen, waarmee aangesloten wordt bij de Verklaring van Lissabon om dakloosheid in 2030 te beëindigen. Inmiddels wordt de haalbaarheid van het beëindigen van dakloosheid in 2030 in twijfel

⁶⁸ In het regionale programma IDU Jeugd, bij pilot 8, is het volgende knelpunt benoemd: "Uit de ontwikkellijn Zorg & Wonen is gebleken dat jeugdigen die wonen in residentiele instellingen nu vaak uitstromen zonder passend perspectief of plan. Er wordt tijdens hun verblijf onvoldoende tijdig en gezamenlijk nagedacht en gesproken over hoe terugval te voorkomen... (et cetera)....Dit heeft als gevolg dat er te weinig tijdig actie wordt ondernomen, waardoor er een risico op doorplaatsing naar elders...(et cetera)..is."

⁶⁹ In de Norm van Opdrachtgeverschap maken gemeenten in een regio richtinggevende afspraken met elkaar over wat zij als regio samendoen, op bijvoorbeeld het gebied van Beschermd Wonen, én over hoe dit lokaal en (boven)regionaal is verbonden.

⁷⁰ [Dashboard - Beschermd Thuis - Hilversum](#)

getrokken en als niet realistisch ervaren door gemeenten en partners in het land. Sterker nog, het aantal dak- en thuislozen lijkt alleen maar toe te nemen⁷¹. Dit neemt niet weg dat gemeenten wel hoge prioriteit blijven geven aan dit actieplan. Zo ook de gemeenten in Gooi en Vechtstreek, die sinds juni 2024 een [plan van aanpak Dakloosheid 2024 – 2025](#) in uitvoering hebben genomen, aanvullend aan het beleidsplan Bescherming & Opvang 2022 - 2025.

Omdat er in Nederland veel jongeren dak- of thuisloos zijn, is hiervoor een aanvullende actie-agenda voor ontwikkeld. De [Actie-agenda Voorkomen van jongerendakloosheid \(16-27 jaar\)](#) is te zien als een addendum bij het Nationaal Actieplan Dakloosheid. Het is een nadere uitwerking en concretisering van actielijn 6 van het actieplan, dat aandacht vraagt voor specifieke groepen. Deze actie-agenda gericht op jongeren is nodig, omdat er zorgelijke signalen zijn dat het aantal dakloze jongeren na een dalende trend weer toeneemt. Bovendien blijkt blijvende aandacht en gerichte actie vanuit alle samenwerkende partners voor de groep 16 tot 27-jarigen nodig: zonder specifieke aandacht, dreigen ze van de agenda te vallen. Als er niets gebeurt, is het risico dat het aantal dakloze jongeren verder stijgt. Het doel is om dakloosheid onder jongeren te voorkomen en terug te dringen. De belangrijkste punten uit deze agenda zijn:

- Preventie en vroegsignalering: risicofactoren zo snel mogelijk zien door betere en integrale samenwerking onderwijs-jeugdzorg-maatschappelijke organisatie en gemeentelijk preventiebeleid per regio.
- Financiële zekerheid: het verbeteren van de financiële situatie van jongeren door aanpassingen in de Participatiewet (-in Balans) en het armoede- en schuldenbeleid.
- Een veilige plek om te wonen: betere samenwerking om jongeren een veilige woonplek te bieden.
- Continuïteit van ondersteuning: betere samenwerking om soepele overgangen en continuïteit van ondersteuning te waarborgen ook tussen de systemen en stelsels (18-/18+).

De [evaluatieportage kwetsbare EU burgers](#) laat de resultaten van zes pilots in grotere gemeenten zien voor de aanpak van kwetsbare EU-burgers. De resultaten laten zien dat de combinatie van voorlichting (in het thuisland) opvang en begeleiding werkt om dakloosheid te voorkomen. Het advies is om landelijke richtlijnen op te stellen in aansluiting op landelijke toegankelijkheid Wmo en gemeenten hiervoor van extra middelen te voorzien.

Monitoring

Er is een landelijk dashboard Dakloosheid ontwikkeld waar de voortgang op de aanpak dakloosheid, per regio, in beeld is gebracht en gepubliceerd staat op centrumgemeenteniveau⁷².

Onderdeel van het Nationaal Actieplan dakloosheid is het concreet in beeld brengen van alle dak- en thuislozen aan de hand van de ETHOS-Light classificaties⁷³ en telmethode. Het CBS heeft zich hier onlangs bij aangesloten en heeft over de jaren 2022 en 2023 een uitvraag gedaan bij gemeenten en maatschappelijke opvangorganisaties over de personen die gebruik hebben gemaakt van de noodopvang (ETHOS-Light categorie 2) en de tijdelijke opvang (categorie 3). In december 2024 werden deze gegevens gepubliceerd in de eerste CBS Monitor Dakloosheid. In 2022 hebben 29 centrumregio's hieraan meegewerkt en in 2023 waren dit er 36. Gooi en Vechtstreek heeft, in samenwerking met de regionale maatschappelijke opvang aanbieder, beide jaren meegedaan. In Gooi

⁷¹ De eerste ETHOS-telonderzoeken vonden plaats in 2023 in 12 gemeenten in Noordoost-Brabant. In totaal zijn hier 1.498 dak- en thuislozen geteld. In 2024 deden 55 gemeenten mee in de regio's Breda, Hart van Brabant, Holland Rijnland, Westelijke Mijnstreek, Gelderland-Zuid en West-Friesland. In totaal zijn hier 6063 dak- en thuisloze mensen geteld.

⁷² [Dashboard - Aanpak dakloosheid - Hilversum](#)

⁷³ ETHOS-Light kent 7 classificaties: mensen die leven in de openbare ruimte, in de noodopvang voor daklozen mensen, in een tijdelijke opvang voor dakloze mensen, mensen die een instelling verlaten zonder vervolghuisvesting en of langer in een instellingen verblijven wegens gebrek aan passende vervolghuisvesting, in niet-conventionele woonruimten vanwege gebrek aan passende huisvesting (zoals auto, kraakpand, vakantiewoning), die tijdelijk verblijven bij familie, vrienden of kennissen en mensen met dreigende huisuitzetting.

en Vechtstreek zijn 0,71 (inwoner) per 1000 inwoners dakloos geweest en hebben daarbij gebruik gemaakt van de maatschappelijke opvang (in 2023). Deze cijfers geven een beter beeld per regio dan de landelijke schattingen van de jaren daarvoor, maar nog geen compleet beeld. Zelfs niet over alle personen die gebruik hebben gemaakt van de opvangvoorzieningen, vallend onder de ETHOS-Light categorie 2 en 3 en al helemaal niet over alle dak- en thuislozen. Gemeenten zijn in de gelegenheid gesteld om toelichting op de cijfers van de eigen regio te geven. Daar heeft Regio Gooi en Vechtstreek gebruik van gemaakt en deze toelichting is opgenomen in de monitor dakloosheid⁷⁴.

Meer incidenten rondom onbegrepen gedrag

Het Rijksbeleid in het kader van beschermd wonen naar beschermd thuis waarbij inwoners met problemen op het gebied van geestelijke gezondheid waar mogelijk zelfstandig thuis (blijven) wonen en dat de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) zoveel mogelijk thuis aangeboden wordt, leidde tot een verschuiving van verblijf in instellingen naar verblijf thuis. Hierdoor zijn de intramurale zorgplaatsen (bedden in instellingen) fors afgebouwd. Voor de 1,5% van de inwoners met ernstige psychische aandoeningen (EPA) die zorg en ondersteuning op alle levensgebieden nodig hebben, is het daarom van groot belang dat partners uit het zorg- en sociaal domein goed met elkaar samenwerken.

Landelijk stijgt het aantal incidenten met mensen die onbegrepen gedrag vertonen. Een relatief kleine groep is in deze meldingen oververtegenwoordigd. De politie besteedt veel tijd en middelen aan deze meldingen. Dit legt een zware druk op hun capaciteit. Het gaat hierbij enerzijds om mensen die de grip op hun leven (dreigen te) verliezen en waarbij veelal veel problemen tegelijkertijd spelen. Deze problemen gaan al dan niet met een gevarenrisico voor de inwoner zelf of hun omgeving gepaard. Te denken valt aan inwoners met psychische problemen, een licht verstandelijke beperking, dementie en/of verslaving. Maar ook mensen met levensproblemen die hen boven het hoofd dreigen te groeien, kunnen onbegrepen gedrag vertonen. Denk daarbij aan ernstige schulden, dakloos zijn en/of verlies van dierbaren. Anderzijds betreft dit een groep inwoners zonder goede inbedding in het leven die op het randje van justitie en zorg balanceren. Zij veroorzaken vernielingen en/of ernstige overlast, stellen zich dreigend op en vallen andere inwoners lastig. Hoewel dit een hele kleine groep betreft, is de last voor de omgeving zeer groot. Sommigen van hen komen in aanmerking voor gedwongen opname in een GGZ-instelling. De door hen gepleegde feiten zijn los van elkaar vaak echter niet ernstig genoeg voor vervolging. Een goede samenwerking tussen politie, GGZ, gemeenten en andere betrokken partijen is cruciaal om tot een gecoördineerde aanpak te komen. Hierbij is het van belang ook oog voor de samenleving als geheel te hebben. De impact van (ernstige) gevallen van personen met onbegrepen en/of overlastgevend gedrag op de samenleving en leefbaarheid én op het vertrouwen in de overheid vergt eveneens aandacht. Kortom: er dient sprake te zijn van een balans tussen de bescherming van individuele belangen en de belangen van de samenleving als geheel⁷⁵.

In heel uitzonderlijke gevallen kan de burgemeester besluiten dat verplichte zorg moet worden opgelegd. Dat kan alleen in een crisissituatie waarin snel ingegrepen moet worden. De burgemeester geeft dan een zogeheten crisismaatregel af. Dit kan alleen worden opgelegd wanneer een patiënt zich tegen noodzakelijke zorg verzet en er een ernstige dreiging is. Uitgangspunt is dat deze verplichte zorg alleen als laatste redmiddel wordt ingezet. De Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvvggz) is bedoeld om de rechten van mensen die verplichte zorg krijgen te beschermen en om verplichte zorg zo veel mogelijk te voorkomen. Er is echter vaak een tekort aan middelen en personeel in de geestelijke gezondheidszorg. Mensen die dringend hulp nodig hebben, moeten soms lang wachten

⁷⁴ [Monitor Dakloosheid - Toelichting centrumgemeente - Hilversum](#)

⁷⁵ Zie hiervoor het in 2025 verschenen onderzoek over de [positie van het lokaal bestuur in het veiligheidsbestel en het veiligheidsbeleid](#).

voordat ze de benodigde zorg krijgen. Dit bemoeilijkt het effectief uitvoeren van de wet. Ook verloopt de samenwerking tussen partners zoals de GGZ, politie en gemeenten niet altijd soepel. Dit kan tot miscommunicatie en vertragingen in het bieden van de juiste zorg leiden. En hoewel de wet meer inspraak van patiënten en hun naasten beoogt, blijkt dit in de praktijk niet altijd goed te werken. Patiënten en hun families voelen zich niet altijd voldoende gehoord.

Hieronder treft u een overzicht van het aantal meldingen rondom onbegrepen gedrag⁷⁶ in de periode 2022-2024.

	2022	2023	2024
Blaricum	37	25	59
Eemnes	35	51	40
Gooise Meren	527	470	549
Hilversum	1075	1044	1.231
Huizen	408	245	299
Laren	49	45	80
Wijdereen	107	99	94

Bron: politie Midden-Nederland

De afgelopen jaren zijn meerdere (calamiteiten)rapporten verschenen over ernstige incidenten waarbij mensen met verward of onbegrepen gedrag betrokken waren. Toezicht Sociaal Domein (TSD), samen met de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) en de Inspectie Justitie en Veiligheid (Inspectie JenV) doen samen een breed onderzoek naar ernstige en ook dodelijke incidenten waarbij mensen met onbegrepen gedrag de dader of verdachte waren. Deze mensen waren vaak al onder behandeling in de geestelijke gezondheidszorg en/of kregen ondersteuning vanuit hun gemeente. Daarnaast hadden zij soms een justitiële achtergrond. Er wordt onderzocht hoe zorgorganisaties, gemeenten en politie/justitie samenwerken om de juiste zorg en ondersteuning te bieden aan mensen met verward gedrag, en desnoods strafrechtelijk op te treden. De uitkomsten van dit onderzoek kunnen leiden tot wetswijzigingen en aanpassingen van beleid en procedures waarop de Gooi en Vechtstreek moet anticiperen.

Geweld in afhankelijkheidsrelaties

In Nederland zijn we er de afgelopen jaren onvoldoende in geslaagd om fundamenteel het verschil te maken in het terugdringen van geweld in afhankelijkheidsrelaties (GIA). Dit betekent niet dat er niets gebeurt. De ingezette interventies zijn echter niet genoeg om het geweld te voorkomen, tijdig te herkennen en duurzaam te stoppen. De Gooi en Vechtstreek vormt hierop geen uitzondering.

Femicide is dodelijk geweld tegen vrouwen en meisjes en komt in alle lagen en delen van de Nederlandse samenleving voor. Het kabinet wil er alles aan doen om femicide en andere vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes te voorkomen. Daarom werd in 2024 het plan van aanpak ‘[Stop femicide!](#)’ gepubliceerd. Bij de meeste gevallen van moord en doodslag op vrouwen is de dader (ex-)partner of familielid. De aanpak van femicide bouwt daarom voort op de aanpak van huiselijk geweld, met extra aandacht voor het vergroten van deskundigheid specifiek over femicide en samenwerking tussen betrokken partijen. Het kabinet zet onder andere in op het beter herkennen van geweldssignalen door bijvoorbeeld politie, justitie en Veilig Thuis en eerder ingrijpen bij huiselijk geweld om escalatie te voorkomen. Bij het maken van de aanpak is intensief samengewerkt met

⁷⁶ Let op: de hierboven gepresenteerde aantallen zeggen alleen iets over het aantal zogeheten (E33-)meldingen ‘incidenten onbegrepen (c.q. verward) gedrag’ en niets over het aantal individuele personen met onbegrepen gedrag.

nabestaanden van femicide-slachtoffers, ervaringsdeskundigen van huiselijk geweld en kindermishandeling, organisaties die in de praktijk werken met slachtoffers en plegers van huiselijk geweld en kindermishandeling en wetenschappelijke instituten. Het plan bestaat uit 4 pijlers waarbinnen 10 prioriteiten zijn benoemd die de komende 2 jaar met voorrang opgepakt worden. Het is belangrijk om signalen beter te herkennen die kunnen wijzen op femicide, zogenaamde rode vlaggen. Voorbeelden hiervan zijn onder andere: stalking, intieme terreur of bedreiging. Het creëren van bewustwording en het bieden van duidelijke handelingsperspectieven zijn hierbij essentieel, voor professionals, mogelijke slachtoffers en omstanders. Bij vermoedens of signalen van geweld of stalking, is een juiste en vooral tijdige reactie van groot belang voor de bescherming van slachtoffers en de aanpak van de plegers. Prioriteiten zijn zowel het verbeteren van de strafrechtelijke aanpak van psychisch geweld als de hulpverlening voor slachtoffers. Het plan wordt samen met gemeenten en partners ook regionaal en lokaal vertaald.

Het [Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming](#) (0-100) (hierna, TKS) is een landelijk programma dat gericht is op het verbeteren van de aanpak van structurele onveiligheid bij huishoudens. Het TKS is in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en de ministeries van Justitie en Veiligheid en VWS opgesteld. Binnen het programma wordt uitgegaan van een nieuwe manier van werken waarbij onveiligheid tijdig wordt gesignaleerd en hulp beter bij inwoners aansluit. Zo komen we tot een systeemgerichte aanpak voor inwoners van 0 tot 100. TKS maakt weliswaar geen onderdeel uit van het programma Bescherming & Opvang, maar heeft wel een duidelijke verbinding met dit beleidsterrein. Het TKS erkent de complexiteit van geweld in afhankelijkheidsrelaties en benadrukt de noodzaak van maatwerk, waarbij rekening wordt gehouden met factoren zoals gender en culturele achtergrond. Dit sluit aan bij onze regionale visie op preventie en herstel, een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid en de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties. Een aantal acties binnen het TKS vindt in nauwe samenhang met de [Hervormingsagenda Jeugd](#) plaats. Dit geldt in het bijzonder voor het versterken van de toegang met expertise rondom veiligheid en bescherming. Door gezamenlijk op te treden in de aanpak van geweld in afhankelijkheidsrelaties handelen we in lijn met de ontwikkelingen binnen de Hervormingsagenda Jeugd, het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (TKS). Deze ontwikkelingen bieden ons de mogelijkheid om onze aanpak continu te verbeteren en aan de nieuwste inzichten en beleidskaders aan te passen.

Feiten over geweld in afhankelijkheidsrelaties

- In 2024 gaf 9% van de Nederlandse bevolking van 16 jaar en ouder (bijna 1,3 miljoen mensen) aan in de afgelopen 12 maanden slachtoffer te zijn geweest van één of meerdere vormen van huiselijk geweld. Op basis van het inwoneraantal van de Gooi en Vechtstreek betekent dit dat er in onze regio ongeveer 22.500 mensen van 16 jaar en ouder zijn die in de afgelopen 12 maanden slachtoffer werden van één of meerdere vormen van huiselijk geweld.
- Van deze groep is 7% structureel slachtoffer van huiselijk geweld. Dit betekent dat minstens 1.575 van onze inwoners ten minste één vorm van huiselijk geweld (bijna) dagelijks, wekelijks of maandelijks meemaken.
- 1 op de 20 ouderen (65+) krijgt ooit te maken krijgt met mishandeling door familie/mantelzorgers, professionele zorgverleners of vrijwilligers. In de Gooi en Vechtstreek zijn dat minstens 2.500 ouderen die worden mishandeld.
- Naar schatting zijn jaarlijks ongeveer 1,2 miljoen (1 op 5) vrouwen in Nederland slachtoffer van partnergeweld. Dit omvat fysiek, psychisch en seksueel geweld. Ongeveer 13.000 mannen worden jaarlijks slachtoffer van partnergeweld. Hierop gebaseerd zijn jaarlijks ongeveer 24.380 vrouwen en 2.600 mannen in onze regio slachtoffer van partnergeweld.

Bovenstaande cijfers zijn een weergave van de [Prevalentiemonitor Huiselijk Geweld en Seksueel Grensoverschrijdend gedrag](#). Deze monitor is gebaseerd op zelfrapportage. Zelfrapportagecijfers aangaande geweld in afhankelijkheidsrelaties geven het beste de aard en omvang van huiselijk geweld

weer. Onderstaand een overzicht van het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek. Bij een advies denkt Veilig Thuis mee met betrokkenen/of professionals over de ernst van de situatie en wat mogelijke vervolgstappen kunnen zijn. De cliënt blijft anoniem. Bij een melding maakt Veilig Thuis een beoordeling van de veiligheid en wordt met alle betrokkenen actief samengewerkt om de situatie weer veilig te maken.

Aantal meldingen/ adviezen per gemeente in 2024

	Melding	Advies	Totaal
Blaricum	46	20	66
Gooise Meren	248	235	483
Hilversum	624	574	1198
Huizen	254	206	460
Laren	48	37	85
Wijdmeren	104	83	187
Onbekend	Nvt	74	74
Overige	17	23	40
Totaal	1341	1252	2593

Bron: Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek

Het aantal adviesvragen en meldingen bij Veilig Thuis Gooi en Vechtstreek ligt beduidend lager dan de zelfrapportagecijfers die in Nederland beschikbaar zijn. Dit verschil in zelfrapportage en meldingsbereidheid benadrukt de noodzaak van effectieve preventie, tijdige ondersteuning en goede nazorg.

Integraal Zorgakkoord

Het [Integraal Zorgakkoord](#) (IZA) richt zich op het verbeteren van de zorg in Nederland, inclusief de Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ). Het doel is om de zorg toegankelijk, betaalbaar, kwalitatief hoogwaardig en toekomstbestendig te houden. Een belangrijk onderdeel van het IZA is het aanpakken van mentale gezondheid. Eén van de speerpunten hiervan is het verbeteren van de toegankelijkheid van zorg voor kwetsbare groepen. De ontwikkeling van laagdrempelige zelfregiesteunpunten in het kader van het IZA biedt inwoners met (ernstige) psychische problemen en/of sociaal-emotionele kwetsbaarheden en hun naasten een fysieke plaats waar zij terecht kunnen. Om zo te werken aan hun herstel en ontwikkeling en voor informatie, advies en belangenbehartiging. In zelfregiesteunpunten zijn ervaringsdeskundigen en ervaringswerkers in de lead.

Voor de ontwikkelingen binnen het IZA geldt dat er op verschillende thema's raakvlakken zijn met zowel het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming (TKS) als ook met Bescherming & Opvang. Het IZA legt, net als het TKS, nadruk op preventie en vroegsignalering. Beide gaan daarnaast uit van een holistische benadering, waarbij niet alleen zorg, maar ook ondersteuning op andere levensgebieden zoals huisvesting en inkomen wordt meegenomen. Het IZA heeft als doel de zorg voor de toekomst goed, toegankelijk en betaalbaar te houden. Daar waar het thema 'mentale gezondheidsnetwerken' betreft is er een directe relatie met dit beleidsterrein, zowel ten aanzien van de te ontwikkelen laagdrempelige zelfregie steunpunten als ten aanzien van de zogeheten EPA⁷⁷-doelgroep.

⁷⁷ Ernstige Psychiatrische Aandoeningen

Bijlage 2 - Deelname Eemnes

In de onderstaande tabel is per maatregel aangegeven of gemeente Eemnes deelneemt.

Maatregel	Eemnes
Preventie en perspectief	
Continueren en doorontwikkelen Herstelnetwerk	ja
Laagdrempelige zelfregiesteunpunten	ja
Crisiskaart ondersteunt eigen regie	ja
Respijtoorziening Retrovo	ja
Continueren GGz Mantelzorg	ja
Risicogroepen in beeld	deels
Continueren preventie, vroegsignalering en PHP	ja
Continueren OGGz (arbeidsmatige) dagbesteding	ja
Veilig en beschermd thuis wonen	
Aanpakken dak- en thuisloosheid	ja
Zorgdragen voldoende (kleinschalige) opvang	ja
De beweging van beschermd wonen naar beschermd thuis continueren	ja
Meer gerichte aandacht voor middelengebruik en verslaving	ja
Overgang van 18- naar 18+ verbeteren voor jongeren	deels
Continueren huisvesting maatschappelijke doelgroepen (HMD)	nee
Een integrale benadering vanuit zorg en veiligheid	
Bestuurlijke afstemming zorg en veiligheid	ja
Doorontwikkelen sluitende aanpak kwetsbare inwoners	ja
(O)GGz bemoeizorg continueren en breder toegankelijk maken	ja
Vrijwillige nazorg (ex-)gedetineerden	nee
Doorontwikkelen aanpak GIA	deels
Hoogwaardige zorg voor slachtoffers van seksueel geweld	ja
Aanpak uitbuiting en mensenhandel	ja
Regionale samenwerking	
Gezamenlijke beleidsuitvoering	ja
Gezamenlijke inkoop & contractbeheer	ja

